

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SCLOVENECE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
in dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirano
pisma se ne sprejemajo • Uredništvo
telefon št. 2050, upravnništvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 • Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.348
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Borba za daljni vzhod

Ze v več člankih smo pokazali na važnost dogodkov na daljnem vzhodu, kjer se svetovne sile borijo za prevlast. Anglija, Japonska in Sovjetska Rusija so preizkušale na kitajskem bojišču svojo moč. Posebno sovjeti so bili zelo agilni in poskušali so tu zadati britanskemu imperiju krepak sunek. Po prvotnih uspehih pa so doživeli velika razočaranja in poraze. Odnosi med njimi in vedno bolj se konsolidirajočo Kitajsko so postajali vedno bolj in bolj napeti.

Ko so nedavno po nalogu nacionalistične vlade bili izgnani vsi ruski uradniki pri vzhodni železnici in ko so zaprli tudi vse diplomatske in trgovske urade Sovjetov v Mandžuriji, je moskovska vlada poslala ultimativno zahtevo. V njej zahtevajo od kitajske vlade, da v roku treh dni izpusti vse sovjetske podanike in da na železnici vspostavi staro stanje. Če bi Kitajska tega ne izvršila, bodo »sovjeti primorani poslužiti se tudi učinkovitejših sredstev«. S tem je dolgotrajen spor stopil v odločilno fazo, iz katere bi moglo priti do komplikacij, ki bi utegnile biti usodepolne za ves svet.

Vzhodna železnica je poslednji preostanek nekdanje posesti caristične Rusije v Mandžuriji. Železnica je bila zgrajena pod carjem Nikolajem II. Ona pelje od Čite preko Mandžurije — Kailarja — Čičikarja in Harbina v skoraj ravni smeri na Vladivostok in sicer približno 1500 km preko mandžurskega ozemlja. Železniška proga, ki je zgrajena na ruskem ozemlju t. zv. Amur-Usurska proga od Čite preko Blagovješenskova in Habarovska, pa naredi velik ovinek do Vladivostoka. Ko so gradili vzhodno-kitajsko železnico in obenem južno do Port-Arturja, so v Petrogradu z gotovostjo računali s skorajšnjo pripojitvijo Mandžurije velikemu ruskemu carstvu.

Rusko-japonska vojna v letih 1904 in 1905 pa je z mirom v Portsmouthu uničila načrte po razširitvi carstva na omenjena ozemlja. Južno-kitajsko železnico so morali odstopiti Japonci in so se morali zadovoljiti samo z upravljanjem vzhodne proge.

Po revoluciji so sovjeti obljubili vrniti to železnico Kitajski. Ker te obljube niso izvršili, je l. 1922 vlada v Pekingu izdala proglas, s katerim so bile ukinjene vse ruske predpravice do teh železnic. Takoj nato pa so sovjeti preklicali svoječasno obljubo in njihov zastopnik Joffe je izjavil, da spadajo vzhodne kitajske železnice pod oblast sovjetske sibirske železniške uprave. Ko je bila pozneje proglašena neodvisnost Mandžurije, je prišlo do posebne pogodbe o skupni upravi teh železnic med sovjeti in Čangcolinom. Ta čudna mešana uprava je izražena tudi v posebni zastavi vzhodnih kitajskih železnic. Njena gornja polovica nosi kitajske barve, dolnja pa rusko trobojnico.

Sovjeti so med tem zelo podpirali nacionalistično gibanje v južni Kitajski in so ta pokret znali prvotno zelo dobro izkoriščati za svojo propagando. Ko pa je ta pokret zmagal in je bila izvršena vsaj približna konsolidacija nove Kitajske, so voditelji pričeli z odločno borbo proti sovjetom.

Aprila so zaprli sovjetsko poslaništvo v Pekingu. Pri preiskavi so našli dragocene dokaze o zvezah sovjetov z nekaterimi generali, ki so plačali svoje rdeče prepričanje z glavjo. Temu so sledile aretacije sovjetskih konzulov v Sanghaju in Kantonu in končno poslednji dogodki. Prvotno se je Moskva zadovoljila s protestnimi notami, ki pa jih v Pekingu niso mnogo upoštevali, marveč marljivo nadaljevali izganjati vse boljševiške agente in sumljive elemente. Vse to je dokaz, da je notranja konsolidacija Kitajske precej napredovala in da se pekinška vlada smatra za dovolj močno, da nastopi proti neprestanemu imperialističnemu rovarstvu sovjetov na daljnem vzhodu, ki to svojo politiko zakrivajo za goljufivimi »proletarskimi« gestmi.

Sedanja nota je bolj energična. Vendar prevladuje mišljenje, da do prave vojne med obema državama ne bo prišlo. Z vojno proti Kitajski bi sovjeti prišli v težke konflikte z Veliko Britanijo in Japonsko. Izid take vojne je za sovjete več kot dvomljiv in se najbrže ne bodo podali v take nevarne pustolovščine. Njihovo noto je smatrati bolj za izraz nejevolje nad končnim porazom boljševiške politike na daljnem vzhodu in je zato nota namenjena predvsem boljševiškim masam. Gotovo pa je, da bo v slučaju odklonitve s strani kitajske vlade prišlo do stalnih sporov na kitajsko-ruski meji, iz katerih se bo vstvarilo neke vrste stalne vojne nevarnosti. Boljševiško časopisje je zelo bojovito in zahteva popolno zadoščenje. A kljub temu nacionalni prered in zedinjenje Kitajske koraka z orjaškimi koraki naprej in v Moskvi se zastoj trudi, da bi ga zavrtil.

Pogreb žrtev bolg. atentatorjev

Protest ljudstva proti bolgarskim razbojništvom -- Veličastno zborovanje -- Udanost Nj. V. kralju Aleksandru in državi

Belgrad, 16. jul. (Tel. »Slov.«) V Štipu se je danes vršil pogreb dveh orožnikov, umrlih na ranah, ki sta jih dobila v borbi z ubitima bolgarskima banditoma. Orožnika se imenujeta Jurij Laeković in Lazar Jasić. Njune posmrtno ostanke so prenesli v spremstvu tovarišev orožnikov in predpostavljenih starešin v častniški dom, kjer se je zbralo mnogo občinstva, med drugimi veliki župan Mihajlo Mihajlović, višji uradniki ter razne korporacije in zvečansko-strunski škof Benjamin s številno duhovščino svoje škofije. Pogreba se je udeležilo okoli 8000 ljudi. Od oficirskega doma je krenila povorka k cerkvi sv. Nikolaja, kjer so se vršili pogrebni obredi. Ob odprtem grobu je imel škof Benjamin daljši govor.

Po pogrebu se je vršilo protestno zborovanje štipskih meščanov pred mestno hišo, kjer je govoril več govornikov, ki so protestirali proti zverstvom bolgarskega komiteja. Neprestano so padali klici proti delovanju bolgarskih komitejev. Zborovanje je vodil predsednik krajevnega odbora Narodne odbrane Petrović. Govorili pa so štipski župan Kalamatjević in še pet drugih govornikov. Zborovalci so sprejeli sledečo resolucijo: »Narod bregalniške oblasti obsoja krvavo delo bolgarskega komiteja kot razbojniško delo, ki onemogoča mirno življenje na našem jugu. Narodna potrpežljivost je pri kraju in narod bregalniške oblasti poslednjič opominja Bolgarijo, da uvede red v svojo državo in da nam bo lojalen sosed. Nikogar ni več v Bregalnici, ki ne veruje, da je vse delo makedonstvujuših v zvezi z oficijelno bolgarsko politiko in ve, da je vsa akcija bolgarskih banditov v rokah malega števila ljudi, in sicer najemnikov, ki so v tem svojem zlikovskem delu našli sredstev za svoje življenje.

Istotako ves narod te oblasti obsoja tudi bolgarske državne organe, ki aktivno poma-

gajo pri banditski akciji macedonskega komiteja. Radi tega narod bregalniške oblasti zahteva od svoje države, da proti našim nelojalnim vzhodnim sosedom Bolgarom stori ukrepe in za vedno onemogoči odigravanje takih dogodkov.

Istotako najenergičnejše protestirajo proti amnestiji, ki jo je proglasil predsednik bolgarske vlade Ljapčev napram Radoslavovu in vsem zlikovcem, ki so za časa okupacije poklali mnogo našega življa in želijo sedaj nadaljevati Ferdinandovo zločinsko akcijo proti našemu narodu. Narod bregalniške oblasti zahteva, da se vsi ti zločinci izroče našim oblastem in da jih sodijo naša sodišča na podlagi mirovne pogodbe. Narod bo znal obračunati na način, kakor bo pač znal, in noče biti več žrtev bolgarskega eksploatarjanja.

Bregalnica se popolnoma zaveda, da je v sestavi velike in organizirane države, ki ji načeljuje Nj. V. kralj Aleksander, ki je tolikrat podal dokaze o svoji visoki skrbi za ljudstvo tega okraja ter njegove kulturne in življenjske potrebe, radi česar je ljudstvo svojemu kralju udano ter ima polno zaupanje v moč in silo svoje narodne države.

Ta resolucija je bila sprejeta z velikim navdušenjem, na kar so zbrani zapeli državno himno ter navdušeno vzklikali Nj. V. kralju in kraljevemu domu.

Njegovemu Veličanstvu je bila poslana sledeča brzojavka: »Današnji veliki narodni zbor v Štipu ob priliki pogreba žrtev, padlih dne 14. julija v službi državne varnosti, pozdravlja Vas kot svojega najvišjega zaščitnika, pošiljač Vam izraze svoje podaniške vernosti in ljubezni.«

Nadaljnji brzojav so poslali predsedniku vlade, generalu Petru Živkoviću. Ko se je množica razhajala, je klicala: »Doli bolgarski plačanci! Doli bolgarska organizacija! Doli Panče Mihajlov!«

Potres na Sušaku

Sušak, 16. jul. (Tel. »Slov.«) Davi so čutili v Sušaku močan potres, ki pa ni povzročil posebne škode.

Proti nedostojni modi

Osijek, 16. jul. (Tel. »Slov.«) Mestni župan je izdal značilno okrožnico, v kateri ugotavlja, da hodi žensko osebje mestnih uradov nedostojno oblečeno v službo. Tako imajo nekatere gole roke in noge ter pretirane dekolteje, in to v taki meri, da žali sramežljivost. Radi tega odreja župan, da morajo mesne uradnice primerno zakriti omenjene dele svojega telesa ter krilo podaljšati pod kolena. Župan grozi s strognimi merami, ako uradnice, ki se jih okrožnica tiče, ne bodo vpoštevale županove odredbe.

Drobne vesti

Split, 16. jul. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršilo ustoličenje novega propozitorja splitskega kapitlja, kanonika Luke Grgiča. Obred je izvršil novi splitski škof dr. Josip Carević.

Split, 16. jul. (Tel. »Slov.«) Proračunski predlog splitske občine je dogotovljen. Redni dohodki oziroma izdatki znašajo 30 milj. dinarjev, izredni pa 70 milj., v celoti 100 milj. dinarjev. Letošnji proračun je za 22 milj. Din večji od lanskega.

Zagreb, 16. jul. (Tel. »Slov.«) Zagrebški akademiki so izvedli akcijo za osnovanje nepolitičnega združenja slušateljev zagrebške univerze. Iniciativo za to društvo so prevzeli strokovni klubi. Te dni je politična oblast potrdila pravila novega društva, ki jih mora še potrditi rektorat univerze, nakar se bo jeseni društvo konstituiralo.

Zagreb, 16. jul. (Tel. »Slov.«) Ker je z včerajšnjim dnem končan vpis delnic za privilegirano agrarno banko, se že lahko napravi približna slika o uspehu vpisovanja. Tako je po izkazih denarnih zapisov Zagreb sam vpi-sal 97.000 delnic v vrednosti 48 in pol milj. dinarjev, dočim je vsa Hrvatska podpisala okoli 125.000 delnic v vrednosti 62 in pol milj. dinarjev.

Novi Sad, 16. jul. (Tel. »Slov.«) Novosad-sko državno pravdnštvo je obtožilo učitelja Viljema Hahna, ki je bil aretiran radi neke izjave, ki je v opreki z zakonom za zaščito države.

Avstrijci kršijo obmejni sporazum

Maribor, 16. julija.

Avstrijske oblasti na obmejnem sektorju »IX«, t. j. na črti Plavč—Sv. Duh na Ostrem vrhu, odrekajo jugoslovanskim dvolastnikom v »širšem pomenu«, pravico uporabljati bližnje poti, ki vodijo čez mejo do njih posestev v Avstriji. Mirovna pogodba, kakor tudi sporazum o obmejnem prometu in sicer v 10 km obmejni coni garantira dvolastnikom v ožjem pa tudi širšem smislu pravico uporabe poti, ki so najbližje njih posestvom, ki ležijo onstran meje. Takozvani graški sporazum od 23. februarja 1922 vsebuje podrobnosti glede medsebojne uporabe potov prebivalstva in še posebej dvolastnikov v obmejni coni. Fakt je tudi, da sta se dosedaj obe strani točno držali tega sporazuma in ni ne Jugoslavija ne Avstrija odrekala prizadetim posestnikom pravice uporabljati ta pota. Nad 7 let so lahko naši dvolastniki vozili od svojega doma na njive, travnike in gozdove, ki jih posedujejo v Avstriji. Naši obmejni organi, tako finančna straža, carina in žandarmerija niso nobenemu avstrijskemu dvolastniku delali nikakih zaprek, ko so po bližnjih vozili in hodili k svojim vinogradom tostran meje.

Kar nankrat pa odreka avstrijska finančna straža našim dvolastnikom v »širšem smislu« pravico uporabe potov in cest — bližnic na avstrijskem teritoriju. Vodja avstrijske finančne straže za sektor »IX« se pri tem sklicuje na dejstvo, da v graškem protokolu poti, katere kot bližnjice uporabljajo jugoslovanski dvolastniki, niso zabeležene v protokolu, ki se je 23. februarja 1922 sklenil v Gradcu med obojestranskimi delegati. Avstriji zahtevajo, da mora vsak dvolastnik posebej vložiti prošnjo, da se mu sploh dovoli po bližnjicah prehod čez mejo.

Zdi se, da hočejo Avstrijci namenoma kljubovati jugoslovanskim dvolastnikom. V slučaju, da bi obveljala avstrijska razlaga v tem vprašanju, bi mogel naš dvolastnik samo po redkih carinskih poteh v Avstrijo. To se pravi, da bi na posestvo, kamor ima sedaj največ četrt ure, imel potem 3 do 5 ur daleč, ker bi moral napraviti velik ovinek čez Lucane, Gomilico ali Ernovč do svojega posestva.

Član 7 »Sporazuma o ureditvi obmejnega prometa«, ki je sestavni del Trgovinske pogodbe z Avstrijo, jasno pravi: »Prehod čez mejo je dovoljen po poteh, katere sporazumno določijo oblasti obeh strani.« In to se je tudi zgodilo in protokolično ugotovilo. Več kot čudno je, da sedaj Avstrijci na lastno roko odrekajo našim državljanom uporabo poti in cest-bližnic do svojih posestev.

Ker so naše oblasti na to postopanje Avstrijcev opozorjene, upamo, da bodo v polni meri ščitile pravice naših dvolastnikov.

Resna beseda - Avstrijem

Naš list se je od nekdanj potegoval za dobre odnose med našo državo in sosednjo Avstrijo. Domišljujemo si, da smo tudi veliko pripomogli, ako so nastali res skoro že presrečni odnosi med nami in Avstrijo. — Tudi od strani Avstrije smo opazili veliko dobre volje, da bi postale razmere med nami povsem prijateljske. — To se je pokazalo posebno v tujskem prometu na našem morju in tudi v Sloveniji v vseh naših letoviščih.

Zadnje čase pa skušajo temni elementi take dobre odnose motiti. Tiste bobnajoče vesti o sovražnosti Heimwehrovcev proti Jugoslaviji niso povsem brez podlage. Vemo dobro, da Heimwehrovci ne goje simpatij do Jugoslavije, ker je v teh formacijah vse preveč na površju velikomestni vpliv. Ti ljudje namreč sanjajo o Nemcih v Jugoslaviji, ki imajo tu pravi eldorado, koroškim Slovencem pa ne privoščijo niti ene same slovenske šole. O manjšinskem vprašanju imajo naravnost nemogoče pojme. — Ali vendar smo smatrali vesti o sovražnostih proti nam v korist naši južni sosedu za smešne in pretirane. Nikdo pri nas ni polagal tistim vestem posebne važnosti.

Tem vestem pa so sledile druge o — bojkotu Jugoslavije proti avstrijskim industrijskim izdelkom. Taka poročila so se ponavljala v raznih oblikah in z jako prozorno tendenco. — Ne vtikamo se v domače avstrijske homatije. Kar mi poročamo, storimo to kot vestni kronisti, a vselej v prijaznem smislu in za dobre odnose med nami. — Toda svečano moramo protestovati, da se pošiljajo v avstrijsko javnost take race, ki bi mogle kaliti dobre odnose med obema državama in med prebivalstvom obeh držav. Mi prav nič ne vemo o kakem bojkotnem gibanju pri nas. Nikjer ni bilo slišati takih glasov, noben časopis ni objavljati takih bedastoč.

Čemu take in enake izmišljotine? Mi protestujemo proti podtikanju namenov, ki jih pri nas nihče ne goji.

Združitev bolgarskih liberalov

Sofija, 16. julija. (Tel. »Slov.«) Obe frakciji liberalne stranke imata od včeraj dalje svoje seje, na katerih se razpravlja o zedinjenju obeh frakcij. Ni še jasno, v kakem smislu bodo sprejeli sklepe, in ali bo prišlo do rezultatov.

Nj. Vel. kralj na poti skozi Ljubljano

Ljubljana, 16. jul. (Tel. »Slov.«) Danes ob 11.30 je došel z Bleda v Ljubljano dvorni vlak, s katerim potujejo Nj. Vel. kralj Aleksander, romunska kraljica Marija in njeno spremstvo. Na kolodvoru so jih pričakovali poveljniki dravske divizije general Sava Tripkovič, dalje polkovnik vojnega odseka Nedeljkovič in policijski ravnatelj dr. Guštin. Z dvornim vlakom je došel tudi veliki župan ljubljanske oblasti dr. Vodopivec, skupaj z ravnateljem državnih železnic inž. Kneževićem. Vlak je ob 11.38 nadaljeval pot v Belgrad. Inž. Knežević spremlja vlak do Zagreba.

Pariško pismo

Pariz, julija 1929.

Poincare, ki vlada Francijo od leta 1926. naprej, se nahaja znova v silno težki krizi. Kriza v vprašanju misijonskih kongregacij, ki je dovela do prve njegove demisije in nato do sestave ministrstva dne 11. novembra lanskega leta, je bila mnogo lažja, ker je Poincare mogel računati popolnoma sigurno na centrum in na desnico, da ga bosta v vprašanju kongregacij gotovo podprla. Sedaj pa je izbruhnila kriza v zunanje političnem vprašanju, v vprašanju, ki predstavlja Ahilovo peto Poincarejeve vlade. Že l. 1926. so mnogi prekovali kratak obstoj vlade, ker niso mogli razumeti, kako se bosta razumela Poincare, tory okupacije poruskega ozemlja in Briand, fanatični angel miru iz locarnskih in thoiryskih konvencij. Na evropskem političnem obzorju se zbirajo težki oblaki: takojšnja izpraznitev Porenja, rešitev saarskega problema brez garancije za upostavo vzhodnega Locarna, ki naj ščiti francoskega naravnega zveznika Poljsko, propaganda za Anschluss — vprašanja, ki so vsak hip možna razbiti Poincareju njegovo desničarsko veščino.

Stirinajst dni že obravnava francoski parlament s silno intenzivnostjo vprašanje ratifikacije francoskih dolgov Ameriki in Angliji. V parlamentarnih grupah se dnevno menjajo naziranja in ako dopolne sklene desničarska republikansko-demokratska unija ratifikacijo, so socialisti proti in drugi dan obratno. Edoard Herriot v svoji »l'Ere Nouvelle« dokazuje, da je Poincare primoran voditi njegovo v Chequersu z njegovim prijateljem Mac Donaldom započeto politiko in da je tako samo vprašanje politične logike, da Poincare odstopi. Intrige se dnevno nadaljujejo in sklep Poincareja, da stopi jutri pred parlament, je mogoče komaj še pravočasen. Predstavnik socialistov Vincent-Auriol, podpiran po radikalih, hoče staviti vladi vprašanje o splošni vladni politiki z ozirom na izpraznitev Porenja, z ozirom na organizacijo mirovne politike in z ozirom na splošno, z Youngovim načrtom v zvezi stoječo gospodarsko organizacijo Evrope. Vsaka prenaplajena izjava je zmožna razbiti večino in Poincare bo prisiljen podati demisijo.

Dolga debata v vprašanju ratifikacije je zavila problem na pot silnih težav. Namesto da se obravnava ratifikacija z mednarodno pravnega stališča, se je posrečilo raznim parlamentarnim intrigam zaviti problem na ustavno in diplomatsko polje. S to proceduro se je doseglo, da se je v republikansko-demokratski uniji, najmočnejši grupi vladne večine, ustvarila iz raznih nacionalnopolitičnih razlogov močna skupina, ki je v vprašanju dolgov napram Ameriki zavzela boljševisko stališče o neplačevanju in neizvrševanju mednarodnih obvez.

V časopisju se vodi kampanja proti Ameriki. Časopisje enotno predstavlja Ameriko v vlogi evropskega Shylocka. Tako se uvideva, da Združene države niso vstopile v svetovno vojno iz obče človečanskih razlogov pravičnosti, ampak iz ugodnih okoliščin, ki so nudi, da Združene države v tem ugodnem trenutku upostavijo nad Evropo svojo arbitražo. L. 1918. so vsi mislili, da je Wilson prišel v Evropo, da uveljavi pravico ob strani Francije. Toda Wilson je ostal objektivni in Združene države celo niso ratificirale versajškega miru. Idealno naziranje o medsebojnih žrtvah in o medsebojnih črtanjih dolgov se je kmalu razblinilo. Bouillonova nedavna manifestacija v parlamentu, ki je apeliral na Združene države, da naj odločijo na 1. avgust določeno zapadlost prvih 10 milijard na poznejši datum, je še podkrepila skoraj da demagoško kampanjo, tako da v tej mešanici ni bilo več mogoče predočiti dejstev v pravi luči. V istini so Združene države črtale vse francoske dolgove do l. 1918. in zahtevajo samo izplačilo dolgov po l. 1918. naprej.

Toda intriga se je posrečila. Desnica smatra, da je Francija preveč prestala v svetovni vojni, da bi bilo nečastno, da bi se radi teh strašnih žrtev obsodila za dobo 62 let, za dobo dveh generacij v sužnost Združenim državam.

Levica, ki ji je finančna kriza razbila enotnost l. 1926., čuti razpoloženje desnice. Zgled socialistične vlade v Nemčiji in nenadni dvig Mac Donalda v Angliji sili francoske socialiste iz rezerve. Značilen nastop Paul-Boncourja, ki je predstavljal desnico socialistične grupe in ki je bil do nedavnega rezerviran napram Poincareju, proti njegovi vladi, ponazarja stremenje leve. Taktika leve je za-

Prvi spopadi na kitajski meji

Zborovanja proti Kitajski — Rdeča armada pripravljena — Mobilizacija kitajske vojske

Moskva, 16. jul. (Tel. »Slov.«) V vseh mestih Sovjetske unije se vršijo demonstracijska zborovanja proti Kitajski. Vse pri tem sprejete resolucije poudarjajo na eni strani težavnost položaja, na drugi strani pa izražajo popolno solidarnost delavstva z zadržanjem vlade proti kitajskim provokacijam. Delavci da so pripravljeni na zahtevo takoj zapustiti tovarne in stopiti v vrste rdeče armade. Zborovanje mornarjev in rdečih armistov v Kronstadt je poslalo vojnemu ministru brzojav, v katerem izražajo zborovalci pripravljenost, z orožjem braniti ogrožene pravice (?) sovjetske vlade. Med tem pa prihajajo v Čito vedno novi transporti ruskih uradnikov na vzhodni kitajski železnici, ki so bili izgnani od Kitajcev. Moskovski kitajski odpravnik poslov je izjavil v noti, da je mogel poslati ultimatum sovjetske vlade šele 15. julija v Nanking. Kot nevarno znamenje se smatra dejstvo, da Kitajci niso hoteli izročiti vizuma ruskemu delegatu, ki ga je sovjetska vlada že določila za konferenco, katero je predlagala v ultimat.

London, 16. jul. (Tel. »Slov.«) Po angleških vesteh je na rusko-kitajski meji že prišlo do incidenta. 2000 mož ruskih čet je pre-

koračilo mandžursko mejo pri Blagovješčensku. So se pa takoj umaknili, ko so se približale kitajske čete. Medtem se nadaljuje mobilizacija kitajske armade, in po cenitvah je dosedaj zbranih že 60.000 mož na meji. Skozi Harbin se je peljalo 70 oklopnih avtomobilov v smeri proti meji. 5000 mož kitajskih čet je bilo poslanih za okrepitev posadke na vzhodni mandžurski železnici. Ob obmejni postaji Vanhuli so se začele ruske čete že zakopavati.

London, 16. jul. (Tel. »Slov.«) V uvodniku zastopajo »Times« v zadevi incidenta na sovjetsko-kitajski meji ostro stališče proti Moskvi ter svarijo sovjetsko vlado pred nepremišljenimi dejanji. V slučaju, da pride med Kitajsko in Sovjetsko unijo do vojne, pravi list, da bo nemogoče, zopet vzpostaviti redne diplomatske odnose med Anglijo in Rusijo.

Moskva, 16. jul. (Tel. »Slov.«) Tukajšnji kitajski odpravnik poslov je prejel od komisarijata za zunanje zadeve noto, v kateri komisarijat pravi, da Sovjetska unija ne odpošlje preje svojega delegata Čerebrjkova v Nanking, dokler kitajska vlada, ki je sicer že poslala vizum za ruskega odposlanca, ne odgovori na zadnje rusko noto.

Zmaga Poincaréa

Parlament izglasoval s 65 glasovi večine zaupnico vladi

Pariz, 16. jul. (Tel. »Slov.«) Danes je končal v francoskem parlamentu Poincaré svoj veliki govor o reparacijah in medzavezniških dolgovih. Zadnji odstavek njegovega govora je bila obširna kritika Youngovega načrta. Pri tem je ministrski predsednik podal svoje mnenje, kako on razume Youngov načrt: »Mi sprejmemo Youngov načrt brez veselja, toda s premišljeno resignacijo. Nimamo vzroka, da bi razkričali po svetu svojo zmago.

Odločili smo se, odpovedati se finančnim upom, ki nam jih je stavila verzajska pogodba.

Pariz, 16. jul. (Tel. »Slov.«) Po velikem govoru ministrskega predsednika Poincaréja se je vršilo danes v francoski zbornici glasovanje za zaupnico. Rezultat glasovanja, ki se je vršilo poimensko, je izpadlo za vlado s 304 proti 239 glasovom. To glasovanje, ki kaže razpoloženje v francoski zbornici, je dalo torej vladi večino 65 glasov.

Ugoden položaj manjšin v Romuniji

Bukarešta, 16. jul. (Tel. »Slov.«) V imenu madjarske stranke je prečital danes v romunskem parlamentu njen voditelj grof Andrej Bethlen izjavo o predlogu upravne reforme, ki ne zadovoljuje interesov madjarske manjšine. Kljub temu, da je madjarska stranka v posebnem parlamentarnem odboru, kjer se je obravnavala ta predlog, stavila vse svoje moči, da bi pridobila za madjarsko manjšino več pravic, se niso njene želje v nobeni točki spolnile, tako da je bila primorana, odstraniti se od posvetovanj. Ministrski predsednik Maniu je nato izjavil, da nacionalno zborovanje v Karlsburgu, v nasprotju s trditvami

madjarske stranke ni nikoli sklenilo, da morajo manjšine uživati nacionalno avtonomijo. Tozadevno je bil sicer stavljen predlog, ki pa je bil soglasno odbit. V Karlsburgu je bilo le sklenjeno, da naj se manjšinam »dovoljuje vse pravice«. Romunija je lahko ponosna, da je država, v kateri je ravnanje z manjšinami boljše, nego v drugih državah. Maniu je nadalje obdolžil madjarsko stranko, ker je proti sedanjim vladi vedno v opoziciji, česar ne razume. Madjarski narod bo zahteval od svojih voditeljev račune, kajti madjarski narod nikakor ne more odobravati takega delovanja.

Sestanki romunske kraljice

Dunaj, 16. jul. (Tel. »Slov.«) Kraljica Marija romunska se je vrnila v spremstvu princezinje Ileana v nedeljo na Bled, in sicer se je vrnila iz Salzburga, kjer sta se sestali z nemškimi princem, s katerim se bo princezinja Ileana v bližnjem času zaročila. Pri povratku sta se sestali s princem Karlom in bivšim ministrskim predsednikom Stürbeyem, pri čemer je bilo sklenjeno, da bo princ Karel obiskal kraljico na Bledu. Princezinja Helena je odpotovala v Bukarešto, da pripelje na Bled kralja Mihaela.

Pogreb pesnika Hoffmannsthal

Dunaj, 16. jul. (Tel. »Slov.«) Pogreb pokojnega Huga v. Hoffmannsthal se vrši v četrtek popoldne v Rodaunu. V hišo žalosti prihajajo množično izrazi sožalja. Vdova Hoffmannsthalova je ob izgubi moža in najstarejšega sina globoko potrta, tako da ne more sprejemati obiskov. Vsi obiskovalci se podpisujejo v za to nastavljeni knjigi. Richard Strauss in Max Reinhardt sta napovedala brzojavno svoj prihod na pogreb. Hugo v. Hoffmannsthal bo pokopan v Rodaunu le provizorično, ker bo položen k večnemu počitku v Kalksburgu, drugem dunajskem predmestju.

popadena v interpelaciji socialist Vincent-Auriola. Treba je načeti vprašanje evakuacije Porenja, vprašanje rešitve saarskega problema.

Desnica je v teh vprašanjih že dovolj nerazpoložena in dovolj intransigentna. Dnevne protifrancoske izjave Hendersona in Snowdena v angleški zbornici so dovolj ponazorile, v kaki nevarnosti so francoski interesi. Stresmann tudi ne more preko prilik, ki mu jo nudijo socialisti v Angliji in stavlja zato sprejem Youngovega načrta v odvisnost ne samo od izpraznitve Porenja, ampak tudi od rešitve saarskega problema. Tako je položaj Poincaréja notranje in zunanje politično problematičen.

Mogoče je, da se bo Poincare še osvobodil iz zadrege, ki mu jo pripravlja parlament s tem, da bo postavil vprašanje na pravilno podlago objektivne procedure. Toda problemi, ki se pripravljajo za rešitev na mednarodni konferenci prihodnji mesec 5. avgusta, dajo slutiti, da bo uspeh Poincaréja samo trenoten.

Združena Evropa - etapa, ne cilj

Briandova proglasitev panevropske ideje v obliki konkretnega poziva je dogodek nedogledne važnosti. Ta apel je prišel sicer na zunaj nepričakovano, toda naznotraj so razmere zanj že popolnoma dozorele. Toliko je gotovo, da po sedanjih poti ne gre več dalje, ne v posameznih državah ne v Evropi kot celoti, da — niti v svetu.

Blazno oboroževanje, v katerega so vse države brez izjeme po vojni že davno zopet zašle, požira ogromne vsote narodnega in svetovnega premoženja, ne da bi dajalo le eni izmed držav jamstvo, da bo v resnem slučaju kos svojim nasprotnikom. Spricho najnovejših vojnih sredstev, ki jih more vsaka država iz lahka prikriti, sila in množica ne prihaja več toliko v poštev. Razen tega pa ta sredstva niso naperjena le proti bojujočim se vojnimi četami, marveč proti celoti sovražnega naroda ter so sposobna, da iztrebijo prebivalstvo celih mest in pokrajin in uničijo tudi vsa gmotna kultura. Vesoljni potop. Pred tem mora trepetati tudi najmočnejši narod. In ta strahotna možnost visi nad svetom, dokler si stoji narodi do zob oboroženi sovražno nasproti, kakor na tanki niti privezan meč, ki se more vsak hip utrgati, da — ki se sčasoma mora utrgati, ker bo tako zahtevala produkcija, ki se bo v svojih zalogah dušila.

Spricho tega položaja so neprestano v nevarnosti vse dosedanje gmotne in kulturne pridobitve in sam obstoj narodov. Noben narod, nobena država si ne more v teh razmerah niti za trenotek mirno oddahniti, ne more pri svojih prizadevanjih računati z daljno bodočnostjo. Tak položaj je pač trajno nevzdržljiv. A edini izhod, ki varno vodi iz njega, je najdalekosežnejši sporazum med narodi.

Moderni gospodarski sistem potrebuje za svoj razvoj neomejeno pot preko cele zemeljske oble, ako naj se uredi tako, da bo služil dobrobiti celokupnosti in ne bo tiral narodov in razredov v medsebojen boj do iztrebljenja. Danes mora tudi najbolj kratka pamet spoznati, da noben narod ne more več gospodariti sam zase brez ozira na bližnje in daljne sosedes. Vprašanje reparacij in vojnih dolgov je najboljša šola v tem pogledu. Posebej je vredno omeniti novodobni promet, ki ne prenese nobenih državnih plotov, ako naj se razmahne do tiste mere, ki je dosegljiva in ki bo vsem enako v korist.

Nič drugače kakor gospodarstvo stremi v svetovnost tudi znanost in etika. Danes dele vsak znanstvenik neposredno za celokupno človeštvo in pravno zdravje in bolezen katerega naroda pronica tudi v druge narode. Njavna stopnja je vsaj po vseh večjih mestih širom sveta približno ista. Svet je zrel za novo enotno svetovno kulturo, ki ji pa ne sme in ne more biti več nositelj posamezen imperialističen narod, kakor je bilo to v prejšnjih vekovih, marveč skupnost z narodnimi kulturnimi središči, usmerjajočimi svojo pot po enem skupnem, vse nadkriljujočem, za vse enako svetečim svetilnikom krščanskega nauka in duha.

Kako dejansko vse moderno življenje samo po sebi teži v skupnost, priča dejstvo, da imamo poleg oficijelnega Društva narodov in njegovih okvirnih ustanov že celo vrsto zasebnih začetkov evropske in svetovne skupnosti. Ta je predvsem kapital, ki si v dosegu skupnih ciljev podaja roke preko vseh državnopravnih meja. Za njim nič ne zaostaja drugi najvažnejši činitelj modernega gospodarstva — delavstvo. Enako se javlja že tudi močna mednarodna solidarnost med kmeti; pa tudi vsi drugi važnejši stanovi se vežejo v mednarodne skupine.

Očitno dejstvo je tedaj, da je Briandov apel našel že pripravljena tla. Še več! Ako bi bila Briandova Panevropa mišljena kot nasprotje proti ameriškemu kontinentu, kot napis proti Ameriki, bi bil ta apel že preživljen in zastaran. Evropa je za Evropejce že davno premajhna in enako Amerika za Američane, ako nočejo v kulturi zastati in okameniti ter se zadušiti v svojem obilju. Skupna evropska vojna z Ameriko ne bi bila za las boljša, nego če bi se sprožila vojna med posameznimi državami in se razvila potem v svetovno vojno. Kdor hoče mir, mora hoteti svetovni mir in Panevropa mora biti samo člen Združenih držav sveta ali vsaj Svetovne zveze narodov. V to smer teži vse politično, gospodarsko in kulturno življenje sodobnega človeštva in vsak drug cilj bi bil zgrešen in malenkosten.

Doseči se seveda vse z enim mahom ne bo dalo, marveč korakoma z razvojem. Toda zadnji cilj mora biti jasno opredeljen, nepremičen in daleč viden, da nam bo kačipost. V tem zmislu bodi Briandov apel človeštvu veselo oznanilo velike, srečnejše bodočnosti.

Zeppelin popravljen

Friedrichshafen, 16. jul. (Tel. »Slov.«) Novi Maybachovi motorji za »Grofa Zeppelina« so dokončani in se bodo v prihodnjih dneh montirali v motorne gondole. V Friedrichshafnu se računa z gotovostjo, da bo mogel »Grof Zeppelin« napraviti prvo poskusno vožnjo med 25. in 28. julijem. V prvih dneh avgusta bo šel zrakoplov v Ameriko, kjer se bo po mudil le malo časa, da se ne bi zavlekla preveč že sklenjena vožnja okoli sveta.

Stanje angleškega kralja

London, 16. jul. (Tel. »Slov.«) Zdravniški poročevalec »Times« poroča, da je bitje žile in temperatura kralja po operaciji normalna in da je dobil absces na desni prsni strani po odstranitvi reber neoviran odtok. Ko se bo absces iztekel, bo trajalo precej časa, da se bo rana zacelila. V tem času bo kralj vedno pod zdravniškim nadzorom.

Velik požar

Frankfurt a. M., 16. jul. (Tel. »Slov.«) Danes zjutraj je nastal na glavnem kolodvoru velikanski požar, ki je zavzel ogromne dimenzije. Ogenj je uničil celo vrsto skladišč raznih trdk. O vzrokih požara se dosedaj ne ve.

Porušeno gledališče

Bukarešta, 16. jul. (Tel. »Slov.«) Gledališče »Regina Maria«, ki se je še gradilo, se je porušilo. 11 delavcev je bilo pri tem težko ranjenih.

Voditelj upornikov ustreljen

London, 16. jul. (Tel. »Slov.«) Po angleških vesteh iz Lahore je bil afganski voditelj Ali Ahmed kan, ki se je po odstopu kralja Aman Ulah imenoval za jelalabatskega emirja, v Kabul ustrelen, ker ni hotel priznati za emirja Habib Ulah.

London, 16. jul. (Tel. »Slov.«) V Belici (Honduras) se je pripetila težka avtomobilska nesreča. Razred šolskih otrok se je peljal iz izleta nazaj v mesto v avtobusu, ki je zadel ob cestni kamen. 11 otrok je bilo mrtvih, 22 pa ranjenih.

Newyork, 16. jul. (Tel. »Slov.«) Danes popoldne je eksplodirala luksuzna jahta »Venonah«, last znanega newyorškega multimilijonarja Jamesa A. Stillmanna, v Hempstead Harbor (Long Island). Nesreča se je dogodila pri polnjenju tankov z bencinom. Jahta bi morala danes popoldne zapustiti pristanišče, ker je hotel Stillmann voziti svoje goste na sprehod. Precejšnje število ljudi, ki so se nahajali na ladji, je bilo težko poškodovanih. Luksuzna jahta je pogorela do vodne gladine.

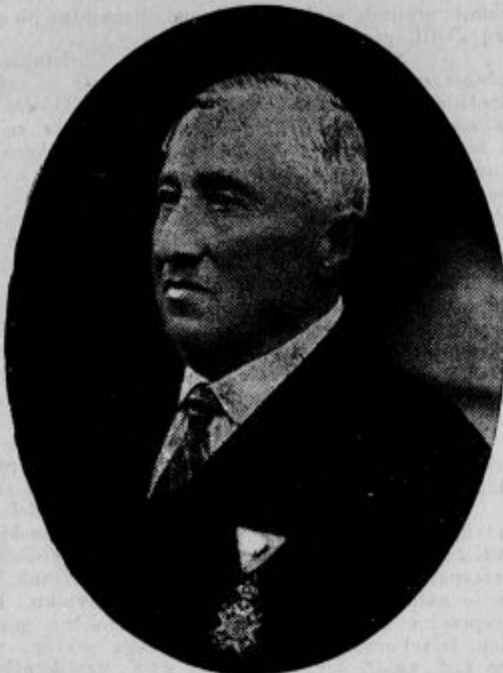
Dunajska vremenska napoved. Jasno, suho vreme. Višja temperatura. Lokalni vetrovi.

Kaj je novega

Koledar

Sreda, 17. julija: Aleksij, spoznavalec.

Gustav Vodušek - 70letnik

Trbovlje, 17. julija.

Danes praznuje šolski ravnatelj v pokoju, g. Gustav Vodušek, sedemdesetletnico rojstva. Rodil se je 17. julija 1859 v trgu Vitanje. Po dovršeni ljudski šoli doma in v Celju je vstopil na celjsko gimnazijo in je po končani nižji gimnaziji prestopil na mariborsko učiteljsko, kjer je 15. julija 1879 maturiral. Služboval je najprvo na Teharjih, po triletnem podučevanju je bil imenovan za nadučitelja v Globoko. Tu je služboval do leta 1886. V brežiškem okraju ga je učitelstvo izvolilo že takoj ob početku za svojega predsednika. L. 1886 je bil premeščen v Hrašnik, kmalu nato v Trbovlje-Vode, kjer se je vršil poduk še v stari rudniški glažuti. Tu je bil l. 1893 imenovan za nadučitelja na šolo Trbovlje II. Vodstvo te šole je imel do svoje vpokojitve 1. julija 1924. Že leta 1895. je bil imenovan za okrajnega šolskega nadzornika za šolske okraje Brežice, Kozje in Sevnica, dve leti kasneje tudi za Laško. Kot nadzornik je služboval celih 30 let. V svojem področju je imel 64 šol. Za časa njegovega službovanja v tem svojstvu se je po njegovi inicijativi na novo zgradilo 24 šolskih poslopij in 19 popravilo. Za svoje vestno in napredno delo na šolskem polju je dobil nebroj priznanj in odlikovanj; in sicer od deželnega šolskega sveta, kakor tudi od prosvetnega ministrstva. Za njegove velike zmožnosti je bil še pod Avstrijo imenovan za šolskega ravnatelja, tedaj izredna čast, kmalu nato pa ga odlikovali še z zlatim križcem s krono, za vsakega, ki jih je stekel za javno, plodno delo. Naš kralj, Nj. Vel. Aleksander I. mu je podelil ob vpokojitvi red Sv. Save IV. vrste.

Posebne zasluge si je pridobil za trboveljsko občino, vsaj deluje v občinskem zastopu že od 1892, kot odbornik, svetovalec, podžupan in zadnjih 14 let do prevrata kot župan. Pri oblasteh, kjer ima nomenklaturno zaupanje, in si brez njega sploh ne moremo misliti občinskega zastopa, je bil po prevratu večkrat imenovan za gerenta občine Trbovlje. Ko je po 8letnem gerentovanju bil izvoljen redni občinski odbor in so dobili socialisti večino, so mu tudi ti zapuili podžupansko mesto, kjer še danes kot tak deluje. Od l. 1899. je načelnik krajnega šolskega odbora, 25 let bil član okrajnega zastopa in sedaj je član okrajne blagajne. Ustanovil je zadržno elektrarno, vedno je član kmetijske podružnice, soustanovnik prve posojilnice itd. itd.

To so suhi podatki njegovega življenja. Če pa gledamo na njegovo delo, v šoli, na občini in v njegovih navedenih in nenavedenih odgovornih mestih, vidimo, da je bil vprežen od zore do mraka in se njegovo delovanje ne more popisati. Luč v njegovi sobi vidiš pozno v noč, kot nadzornik je vstajal navadno že ob 4. In zgodilo se je, da mu je njegova gospa, s katero živi v najlepši slogi, bila primorana že skrivati delo, kar je pa zopet opustila, ko je videla, da nič ne pomaga. Pri vsem ogromnem delu je pa tako svežega duha in zdravega telesa, da se vsi čudimo.

Njemu se imamo zahvaliti Trboveljčani, da nismo v težkih časih Avstrije dobili nemške šole, ker je znal gotove gospode prepričati o njeni nepotrebnosti. Zahvala gre njemu, da se Slovenci v vojnem času niso preganjali, ko je s svojim vplivom dosegel premostitev raznih ovaduhov. Ves čas vojne smo imeli mir, akoravno je bilo ozračje za nas nevarno.

Kot človek je ljubeznjiv in prijazen proti vsakemu. Oholosti ne pozna, vsak mu je enak. Njegova levica ne ve, kaj dela desnica, zato pa tudi ni čudno, da je ne samo pri nas v Trbovljah, ampak povsod izmed vseh najbolj spoštovan. Otrokom je bil najbolj učitelj, tovarišem dober in priazenljivi predstojnik, občini najbolj župan. Je še stare korenine učitelj in mu je načelo, cerkev in šola morata delati skupaj. Svoje dolžnosti ti zvesto polnjuje. Ko danes dežujejo k njemu iz vseh krajev čestitke k njegovi sedemdesetletnici se tem pridružuje tudi mi ter mu ključemo: Še mnogo let tako čel in zdrav kot danes!

Zadržnostavbna akcija

V soboto se je vršil v dvorani Rokodelskega doma III. redni občni zbor Obrtniške stavbne zadruge v Ljubljani. Ves potek občnega zbora glasno izpričuje, da je zadržno načelo edino res uspešno sredstvo za omiljenje stanovanjske bede, če se zadržna samopomoč pritegne v široko zasnovano stavbno akcijo na način, kakor je to storil občinski odbor ljubljanski. Obrtniška stavbna zadruga je doslej s pomočjo občnega odbora vselila devet svojih zadržnikov v njih nove hiše, sedem hiš je v gradnji, za nekaj hiš se pa dovršuje priprave, da se že letos začne graditi.

Upoštevanja vredno dejstvo je, da je vsak večji riziko skoraj povsem izključen tako za zadržgo, kakor za oblastno samoupravo, ker se poročila ne dajejo na slepo zadrugi, marveč le po tehtnem preudarku posameznim zadržnikom preko zadrug. Tako se zadruga in oblastna samouprava vzajemno krijeta, dočim so zadržniki zavarovani pred vsakim večjim polomom, ker zadruga samo posreduje stavbni kredit, a ga sama nikomur ne daje.

Cigarkoli je ta plemenita zamisel, njen tvorec, zlasti občinski odbor in njega dični predsednik, sedanjí občinski komisar, g. dr. Natlačen, zasluži najljepši spomenik najgloblje hvaležnosti v srcih vseh zadržnikov, ki so ali bodo gradili svoj lastni dom.

Le malokaterim je dano, da morejo poleg visoke stanarine spravljati skupaj prihranke in si odtrgovati od ust, da si zagotove vsaj polovico razmeroma visoke stavbne glavnice. Tisti pa, ki imajo denar pa zidajo kvečemu zase, ker se jim naložbe v druga podjetja bolje obrestujejo kot v stanovanjskih hišah. Zato je vsaka stavbna akcija, ki ni zasnovana po načinu občnega odbora ljubljanskega ali vsaj mariborske mestne občine, le kaplja vode na razbeljeno železo.

S pomočjo občnega odbora ljubljanskega je tudi manj premožnim dana možnost, da si postavijo svoj dom s koščkom vrta, kar je ideal vsakega treznega mislečega družinskega očeta. S tem, da plačuje anuitete, skoraj ne ve, da odplačuje dolg na hiši, ker bi itak moral plačevati približno v isti višini najemnino v tuji hiši. In pa zavest, biti sam v svoji hiši gospodar, odtehta vse morebitne skrbi in težave! Vrtiček ali drugo delo pri hiši zaposluje človeka v prostem času, da ostaja doma in se ne zateka v gostilne, pri čemer se ne le prihrani denar, ki bi šel sicer za pijačo, marveč se v družine naseli tudi blaženi mir in zadovoljnost.

Te misli je treba poudariti v javnosti, da se do ločno in jasno vidijo neprecenljive in vsestranske dobrote stavbne akcije, kakor jo vrši ljubljanska oblastna samouprava.

Upoštevalo vse te vidike, je občni zbor Obrtniške stavbne zadruge soglasno in z navdušenjem sklenil, da izroči po posebni deputaciji g. komisarju ljubljanske občinske samouprave tole pisмено zahtevalo:

»Gospod komisar! Dostojno, prav in pravično je, obenem pa tudi izraz globokega srčnega čuvstva, ko se Vam, gospod komisar, a po Vaši visokocenjeni osebnosti tudi vsem drugim činiteljem, ki so s tako smotno in zmiselno globoko zasnovano uspešno stavbno akcijo prejšnjega občnega odbora in sedanjega komisarijata oblastne samouprave ljubljanske pripomogli številnim zadržnikom do možnosti, da postanejo sčasoma popolni in neobremenjeni lastniki svojih družinskih ognjišč in strehe nad njim, najpriskrbe zahtevalo v zmislu soglasnega sklepa III. rednega občnega zbora podpisane zadruge z dne 13. julija 1929. — Našo skromno zahvalo pa naj spoštni v Vašem srcu zavest velikopoteznega, na zadržnem načelu temelječega socialnega dela za ublažitev pereče stanovanjske bede.

H koncu izražamo željo, da se ta prekoristna stavbna akcija neokrnjeno nadaljuje, zakaj po njej se učinkovito pospešuje tudi treznost in moralna plat našega naroda.

Za vse tako važno in plemenito socialno delo bodi Vam Bog plačnik!

Gospod komisar je deputacijo zelo prijazno sprejel in obljubil, da bo v mejah možnosti in razmer tudi v bodoče ohranil vso svojo naklonjenost stavbnemu zadržništvu.

Pred Večnega Sodnika

Brežice, 16. julija.

Na kratko je »Slovenec« poročal o smrti 34 letnega posestnika Alojzija Rihlja iz Ded-je vasi pri Brežicah, ki zapušača ženo in 6 nedolžnih otrok. Na transportu iz preiskovalnega zapora okrož. sodišča v Celju, je pri Litiji skočil iz vlaka, nato pa v Savi utonil.

Pred kakimi dvema meseci so orožniki pok. Rihlja zaprli, ker se je med ljudmi širil vedno bolj govorica, češ da Rihelj ni le sam pod prisego na sodišču v raznih pravih po krivem izpovedal, ampak da je tudi druge ljudi podkupoval in podučeval, da so zanj po krivem prisegli. Rihelj je bil svojevrsten mož. Imel je velik vpliv na svojo okolico tako, da se ni nihče upal očitno proti njemu nastopiti. Imel je spor z očetom, kateremu je prikrajšal dolžni užitek. V pravdi pa so nekatere priče odločno izpovedavale v prilog mlajšega Rihlja. Oče je propadel. S sestro sta prišla navzkriž. Tudi v tej sicer malenkostni stvari so nastopile priče, ki so prisegale v korist Rihlja. Nastali so vsled tega novi spori, nove pravde. Zopet so gotove priče govorile v prilog Rihlja, ki je kot navadno zmagal svoje nasprotnike.

Pred meseci pa so le te številne prisige vzbudile pozornost. Rihelj in njegovi pomagači so bili zaprti. Ljudje so si sedaj, oproščeni strahu, upali povedati resnico. Poleg krivih priseg so se očitale pok. Rihlju še druge reči. Preiskava se je že bližala koncu. Tedaj pa je pok. Rihelj hotel svoje življenje končati sam. V preiskovalnem zaporu v Celju se je z nožem težko ranil. Prepeljati so ga hoteli v jetniško bolnico v Ljubljano, spotoma pa je nepričakovano stopil pred Večnega Sodnika.

Plavanje - pravi ženski šport.

Malokateri telesne vaje pripomorejo ženi do izpopolnitve njene lepote tako kot plavanje. Dobro plavalke imajo vedno lep stas in ako so previdne tudi zelo lepo polt. Paziti morajo na to, da jim voda in prehudo solnce ne pokvari kože. — Pravilna uporaba obeh krem Elida idealno osigura vsaki ženi lepo in nežno kožo.

Pred kopeljo na prostem in zvečer preden se gre k počitku se uporablja nočna krema Elida. Ona povrne koži masčobo, ki ji je bila odvzeta. Po kopelji in vsak čas podnevi, ob solncu in ostrem vetru se poslužujte dnevne kreme Elida. Ta ščiti kožo ter ji da toliko opevano alabastru podobno barvo.

KREME ELIDA

Smrtna vožnja z avtomobilom

Zopet velika avtomobilska nesreča

Maribor, 16. julija.

Iz Slovenske Bistrice je dobil naš poročevalec telefonično obvestilo, da je sinoči zvečer okoli 7 lesni trgovec in lastnik parne žage g. Franc Razboršek zavozil s svojim avtomobilom v občestno drevo (jablano) na državni cesti pri Vrholah, približno 2 km od Slov. Bistrice proti Konjicam. Sunek je bil tako močan, da je avto izruval celo drevo. Vozilo se je popolnoma razbilo. Avto je šofiral Razboršek sam. Poleg njega je sedelo v avtomobilu še 5 oseb in Razborškov sin. Vsi drugi so le malo poškodovani, a Razborška je pritisnilo na sedežu s tako silo, da mu je pretisnilo trebuh in prsni koš. Le s težavo so ponesrečenca potegnili iz razvalin avtomobila. Bil je v nezvesti. Mariborski rešilni oddelk ga je okoli polnoči prepeljal v mariborsko bolnico, kjer pa je v tork zjutraj umrl. Prepeljali ga bodo v Slov. Bistrico, kjer be pogreb v četrtek predpoldne. Rajni je bil podjeten mož, star okoli 55 let. Zapušača ženo in večje število otrok. Razboršek je bil ljubljani in spoštovan daleč na okoli.

»Gospod orožnik, sina so mi ubili!«

Kočevje, 15. julija.

V nedeljo zjutraj, bilo je tako nekako ob štirih, je pritekla na orožniško postajo v Kočevju vsa zasopla in zmučena, majhna, stara ženica in nervozno potegnila za zvonec. Prišel je orožnik-kaplar g. Rosenberg in vprašal, kaj je.

»Gospod žandar, sina so mi ubili! Lepo vas prosim, pojdite k nam!«

Po dolgem jecljanju je spravila iz sebe, da je Polona Janeš, mati delavca Ivana Janeša, stanujoča v Deljnah pri Kočevju št. 75. Ponoči, da sta udrila dva v hišo in da sta ubila sina in hotela tudi njo. Njej, da se je posrečilo uiti, da je stekla v mesto po orožnike.

Orožnik se je napravil in šel s starko, kateri dosti ne manjka do sedmih križev, v eno uro oddaljeno vas Zeljane.

Bajta, v kateri sta stanovala mati in njen sin, stoji bolj na samem. Ko sta prišla na lice mesta, se je že zdanilo in orožnik je mogel videti, da sta prišla napadalca v hišo skozi okno, katerega sta tudi razbila. Napad se je izvršil približno opolnoči, ko sta mati in sin spala.

Ko sta vstopila orožnik in mati v sobo, je ležal sin Janeš v popolni nezvesti, vendarle še pri življenju. Po obrazu je bil ves zatekel in krvav. Ustnice so mu močno nabrekli in eno oko je bilo popolnoma skrito pod oteklino. Po vratu je bil ves razpraskan, na prsih je imel stajajo strgano, znamenje, da sta ga napadalec obdelovala s pestmi in nohti. Tudi mati je imela znake bestialnega napada nad levim očesom, ki je bilo močno zateklo. Suroveža sta starki izpulila tudi šop las, ki je ležal na tleh. Po storjenem zločinu sta napadalca pobegnila, ne da bi kaj oropala.

Po dolgem močenju z mrzlo vodo se je posrečilo g. Rosenbergu, da je spravil onesveščene k zavesti. Vendarle dolgo časa ni mogel napadeni izpravititi iz sebe ničesar. Šele čez čas je sunkoma in z največjo muko opisal napad.

»Okrog polnoči,« je pripovedoval, »me je nenaden silen ropot prebudil. Zaženketale so šipe, v sobo pa sta planila dva moška in se začudila takoj vame. Jaz sem tačas po rjovenju spoznal, da sta napadalec delavca Kordiš in Kastelec, oba zaposlena pri tvrdki inž. Treco, ki

gradi sedaj dr. H. Arkotu enonadstropno vilo. Kaj se je zgodilo naprej z menoj in z materjo, ne vem. Zameglilo se mi je pred očmi, pa je bilo konec z menoj.«

Mati pa je povedala, da sta se potem spravila še nanjo, vendar pa se ji je posrečilo uiti. Kam sta izginila napadalca, ne ve.

K Janešu so poslali zdravnika, ki mu je nudil prvo pomoč. Kakor izvemo danes, je Janeš že mnogo boljši, vendar pa je vsled dobljenih ran še zelo slab in dolgo ne bo nič sposoben za delo.

Vzrok napadu je menda ta, da je Janeš v soboto terjal oba, Kastelca in Kordiša, naj mu vrnejo posojeni jima denar, nakar sta ta dva izjavila, da ne dasta. Janeš jima je zagrozil, da ju bo naznanil.

Orožništvo je pridno na sledu za napadalca, katerima gotovo ne bo ušla zaslužena kazen, čeprav sta dejanje izvršila najbrže v pijanem stanju.

Tudi cigani imajo svojo politiko

Včasih tudi vrana vrani oči kljuje...

Kočevje 15. julija.

Te dni se je zglasil na tukajšnji orožniški postaji cigan Tone, tisti, ki je zdaj za »starega« pri kočevskih ciganih. Bos, poflikane hlače, čez gola prsa raztrgan suknjič, na glavi neločljivi klobuk.

Spoštljivo pozdravi, seveda, da bi si klobuk z glave snel, mu niti na misel ne pride. Šele na prijazen opomin, da stoji pred kraljevo gosposko, se je težko odločil, da pokaže gosposdom svoje goste ciganske kuštre.

Vprašali so ga, kaj ga je prineslo tako daleč. Saj o kakšni »prijateljski zvezi« med cigani in žandarmi, katerim cigani tako lepo pravijo »šesi« še ni bilo govora.

»Gospodje, kaj bi vi prepovedali ciganom iz črnomaljskega in novomeškega okraja, da ne bi hodili po Kočevskem. Potem smo pa mi krivi, če je kaj ukraden. Bi jih zagnali nazaj, prosim vas.«

Gospodje so se resno držali, dasi jim je šlo na smeh. Vraga, cigan je politik, rojen, če vam pravim. Zdej lahko kočevski zvrnejo krađe na črnomaljske in novomeške, ob priliki pa obratno in mirna Bosna!

Povedali so mu, da bodo ukrenili vse, kakor gre po zakonu. Ciganu se je kar obraz raztegnil, se lepo zahvalil in brž hitro nataknil klobuk na glavo.

Tone se je pritožil nad črnomaljskimi Hudoroviči in novomeškimi Prajdlič. Čudno je le, da ogulinske tovariše, kateri tukaj gramoz ae-lajo in s tem njim samim kruh odjedajo, nič ne pove. Je že zopet politika vmes, ampak ciganska!

Odvetniška pisarna

Dr. Vladimir Kreč v Ljubljani

se preseli v 20. julijem iz dosedanjih prostorov v pritličju hiše Tavčarjeva ul. 1 v I. nadstropje desno iste hiše

Kino »Ljubljanski dvor«

Igra veselo igro

Mi stari pomorščaki

Pat in Patachon

Ob 4., četrt na 7., pol 9. Telefon 2730

Osebnosti

★ Za častnega občana. — Občinski odbor v Smartnem ob Paki je imenoval g. Josipa Kranjca, učitelja v pok. ob. pri 40 letih, kar je imenovan postal učitelj, za izredne zasluge, ki si jih je pridobil s svojim dolgoletnim delovanjem na šolskem in javnem polju za svojega častnega občana.

★ Diplomski izpit za strojno inženjerstvo. — Na prav dobri uspeh na tehniški kurziški univerzi g. Roman Gregorij iz Ljubljane. Mlademu, 21-letnemu inženjerju čestitam.

★ Iz vojaške službe. Izpit sta napravila za čin akt. poročnika bojnega broda 2. razr. poročnik fregate Marijan Butkovič in Slavoljub Piki. Imenovani so dipl. inženjer-arhitekt Ernest Golubič za uradnika-pripravnika I. kat. IX. skupine in odrejen na službo v inženjski oddelki osižeške divizije oblasti; vojno državni gojenec Vladimir Rehmier za uradnika poveljstva »Zrakoplovstev« v I. kat. IX. skupini in veterinarski narednik Vilim Pozderec za veterinarskega pomočnika nika V. razr. — Po službeni potrebi so odrejeni za vršila dolžnosti intendantov poveljstva dravske div. oblasti admin. kapetan I. razr. ekon. stroke Mihajlo Mihelič in admin. pomočnik ekon. stroke Jakob Kuharič; za vršila dolžnosti intendantov poveljstva šumadijske div. oblasti admin. kap. I. razreda ekon. stroke Avgust Ferjančič; za vršila dolžnosti blaginjaka 39. pešpolka admin. podporočnik ekon. stroke Adolf Zupančič; za pregledovalca računov računovodnega oddelka ekon. oddelka ministrstva vojske in mornarice admin. kap. I. razr. ekon. stroke Hinko Zabkar; za vršila dolžnosti pregledovalca računov I. oddelka zrakoplovno-teln. zavoda admin. poročnik ekon. stroke Jaroslav Černi; za vršila dolžnosti pregledovalca računov poveljstva I. armijske oblasti admin. kap. II. razreda ekon. stroke Hinko Zabkar; za vršila dolžnosti pregledovalca računov poveljstva zetske div. obl. admin. kap. II. razr. ekon. stroke Josip Sever; za pregledovalca računov poveljstva dravske div. obl. admin. kap. I. razr. ekon. stroke Alojz Hraščev; za vršila dolžnosti blaginjaka uprave I. zavoda za izdelovanje vojne opreme admin. kap. II. razr. ekon. stroke Ivan Levjar; za blaginjaka uprave vojne akademije admin. poročnik ekon. stroke Franc Zorec; za vršila dolžnosti blaginjaka topniške podčastniške šole vojni pisar IV. razr. Martin Dajčman; za vršila dolžnosti blaginjaka topniške šole streljanja admin. podporočnik ekon. stroke Milan Črnogorac; za blaginjaka 7. konj. polka admin. poročnik ekon. stroke Janko Bireš; za blaginjaka topn. polka III. armijske obl. admin. poročnik ekon. stroke Ivan Varshek in za vršila dolžnosti blaginjaka delavnice III. armijske oblasti admin. poročnik ekon. stroke Alojzij Lukež.

Druge vesti

★ Unio Apostolica za ljubljansko škofijo bo imela v petek 19. t. m. po sklonjenih duhovnih vajah kratak sestanek v zavodu sv. Stanislava. Pričetek ob 8. Člani pa tudi drugi prijazno vabljeni. Dr. C. Potočnik.

★ Od Sušaka do Kotorja je deviza izletnikov Prosvetne zveze, ki odpotujejo 6. avgusta zvečer ob 18.45 iz Ljubljane preko Karlova na Sušak. Tu se vkrcajo na parnik »Salona«, ki bo skozi 7 dni njihov vlak, hotel in restavracija. Vozil jih bo mimo sto in sto otokov. Obstal bo na najlepših krajih, da si bodo izletniki lahko ogledali vse znamenitosti, umetnostne, kakor tudi naravne, kar jih hrani čudovita Dalmacija. Za vožnjo, hrano in stanovanje od Sušaka do Kotora in nazaj je treba plačati za II. razred 1400 Din, za I. razred 1700 Din. 100 Din stanejo režijski stroški in vodstvo izletnikov. Ker prihajajo številna vprašanja na pisarno Prosvetne zveze, objavljamo, da je še nekaj mest na razpolago. Kdor se hoče poslužiti te prilike, naj se javi do 25. julija na pisarno Prosvetne zveze, Miklošičeva cesta 5, Ljubljana.

★ Za načelnika okrajnega cestnega zastopa v Sevnici je bil dne 14. julija 1929 izbran g. dr. R. Jesenko, odvetnik v Sevnici, za njegovega namestnika pa g. Franc Vranetič, župan v Rajhenburgu.

★ Duhovnike še enkrat opozarjamo na združni tečaj, ki bo v Ljubljani v dne 22. do 26. julija. Kdor se želi udeležiti, naj sporoči čim.

Jedkovico

za pisanje na steklo (šipe, kozarce, steklenice itd.) v steklenicah po Din 35— (za prazno steklenico vam vrnemo Din 10—).

Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5

preje Zadrugi zvezi. Vabimo tudi duhovnike iz lavantinske škofije. Za hrano in stanovanje je preskrbljeno v bogoslovskem semenišču.

★ Zločinci na delu. Iz Hrastnika. Posestniku Francu Plazniku za Savo so neznan lumpje odpeleli konja, ga trpinčili in usmrtili. — Posestniku Freile v Žoča pa so zločinci zastrupili svinje. Žival je kakor na komando v dveh urah vsa poginila. Zlostno je, če kdo radi premoženja umori človeka, nerazumljivo pa je, čemu trpinčijo nedolžno žival.

★ Nesreča — ne zločin. Od Sv. Miklavža pri Ormožu, nam poročajo: Mnogo se je govorilo in se še govori o smrti pastirice Lojzke Tomažič. Osumljen je bil čuvaj L., češ da jo je on ustrelil namenoma. Sam je izjavil, da je postala deklica žrtev nesrečnega slučaja. Menil je, da se je pripeljal v temi k hiši tat, zato je ustrelil. Zadel je Lojzko. Vsa okolica je začela govoriti, da je čuvaj deklico namenoma ustrelil, da bi tako zakril svoje dejanje nad dekletom. Na podlagi govorice se je začela preiskava. Zadeva je prišla pred sodišče, ki je odredila obdukcijo. Obdukcija je dognala, da so vse govorice o kakem nasilstvu neutemeljene in tako tudi pri umoru ni govora o zločinu, marveč le o nesreči.

★ Otvoritev novega kopališča v Kranjski gori. V nedeljo, dne 21. julija se vrši v Kranjski gori izredna slovesnost. Ob priliki 25-letnice »Tuskega prometnega društva« se bo vršila v Kranjski gori slovesna proslava in uradna otvoritev javnega kopališča »Jasna« ob Pišenci. Ob pol 11 bo sprejem gostov, nato sledi povorka v kopališče, kjer se bo vršila slovesna otvoritev. Popoldne se bo vršila veselica. Na predvečer slovesnosti, 20. julija se bo vršil v kopališki restavraciji zabaven večer.

★ Nogo si zlomil. V soboto, 13. t. m. zvečer, ko je prenehal dež, je peljal iz občinske hoste marljiv delavec, posestnik sin Fric Dijk iz Ljutomera močno obložen voz šibja. Na precej stari in spolzi gozdni cesti se mu je voz prevrnil in padel na njega. Zlomilo mu je nogo. Ponesrečenec leži sedaj doma v oskrbi svojcev. Skrbnemu delavcu dal Bog, da kmalu ozdravi!

★ Roparski napad na Jezerskem. Drzen roparski napad je bil izvršen te dni na Zgornjem Jezerskem. V opoldanskih urah sta prišla v hišo gostište Cilke Zupanove dva neznanca moška in jo prosila, naj jima da kruha, ker sta zelo lačna. Zupanova se ju je usmislila in jima je hotela odrezati vsakemu en kos. Tedaj pa ji je eden od obeh potegnil ves hleb iz rok in si ga polovico odrezal. Nato je potegnil iz žepa samokres, ga naperil proti Zupanovi in jo vprašal: »Baba, imaš li para?« Pretaknil je vse stanovanje in iz predala omare ukradel 30 Din denarja. Ker nista nič drugega našla, sta se nato hitro odstranila ter odšla proti državnim mejam. Opa roparja sta bila približno 22 do 23 letna. Prvi ropar je govoril hrvaško, drugi pa slovensko.

★ Iz Bohinjske Bistrice nam poročajo, da da je avtopodjetje Babnik članom Slovenskega plan. društva na podlagi članske izkaznice 25% popust pri vožnji iz postaje Bistrica Boh. Jezero do hotela Zlatorog. Isto velja tudi za obratno vožnjo.

★ V uradnem listu z dne 15. julija t. l. je objavljen »Zakon o pogodbi o arbitraži med Kraljevino SHS in Združenimi ameriškim državam, podpisani v Washingtonu, dne 21. januarja 1929« (Sl. novine z dne 4. julija 1929) in »Zakon o pogodbi o prijateljskem poravnavanju spornih vprašanj (koncilijacij) med Kraljevino SHS in Združenimi državami v Washingtonu dne 21. jan. 1929« (Sl. novine z dne 4. julija 1929). Dalje »Pravilnik o upravljanju drž. fonda za zatiranje živalskih kužnih bolezni« in »Naredba o načinu upravljanja denarnih kazni zaradi prekrškov in prestopkov po členih 111. in 113. zakona o odvračanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni« in »Navodilo o sprejemanju advokatskih pripravnikov v brezplačno prakso pri sodišču« in »Naredba o izpremembi člena 15 v pravilniku o opravljanju strokovnega geometrskega izpita za inženjerje, geode in geometre, ki se hočejo baviti s privatno geometrsko prakso.

★ Zel in plevel. Slovar naravnega zdravilstva. Založil Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena knjigi 60 Din, vezani v celo platno pa 75 Din. Pisatelj ti daje nasvete, kako in kdaj uporabljati glavna zdravilna sredstva, ki nam jih nudi Stvarnik zastoj v naravi. Ta sredstva so predvsem: skrivnostna moč domačih rastlin, voda in zemlja (prst ali ilovica); poleg teh priporočila pisatelj zmernost v življenju, sonce in zrak. Naši predniki niso poznali drugih sredstev, kakor te, ž njimi so se zdravili, pa so bili bolj zdravi kakor mi. Knjiga ima pridejano posebno knjižico zdravilnih in strupenih rastlin v naravnih barvah.

★ Opozarjamo na razglas Ljub. obl. odbora o razpisu različnih del za Golnik.

★ Razstava hrvatske hišne obrti. Zenska družba iz Zagreba priredi v Zdraviliškem domu na Bledu razstavo svojih izdelkov, s katerimi je dosegla po celnem svetu izredne uspehe. Izložba traja od 19. do 22. t. m.

Sele po nekaterem času se vrnem k svojim.

Njegov smehljaj je postal še bolj zasmehljiv; zamišlja je s svojimi poševnimi očmi. Nato se zresni in reče z resnim glasom:

»Zvečer vam lahko vse povem...«

»Bila sva dvojčka, ker je naša mati bila blagoslovljena z otroci in vsakokrat, ko je rodila, je rodila dvojčke. Moj brat To in jaz sva študirala medicino na nekem velikem vseučilišču. Za politiko se nisva nikdar zanimala.

Končala sva študije.

Bilo je to pred nekoliko leti, ko sva se nekega dne našla v vlaklu, da se odpeljeva domov in se pokloniva in zahvaliva svojim staršem.

Naš vlak je bil ustavljen na odprti progi od vstašev.

Vsi potniki so bili prisiljeni, da stopijo iz vagonov. Ker je bilo zelo mrzlo, so nas pogladi v neko staro cerkev, katero je nek podjeten gostilničar spremenil v krčmo.

Vstaši so ta dan slavili neko zmago. V močni svetlobi električnih žarnic — še danes ne vem, kdo je instaliral in kako v tej cerkvi električno razsvetljavo — se je slavilo, jedlo in pilo.

Konji so stali privezani v kleti velikega templja.

Blizu naju je stal neki veliki človek, ki se je grohotal in zmerjal vse »civiliste« in strahovito preklinjal. Oči so se mu žarile od alkohola.

»To je Ling-Fo,« mi zašepeče nek potnik.

»Gorje nam, ako se razjari!«

Moj brat To in jaz sva se stisnila v kot, ker sva bila od dolgega pota zelo utrujena. Skušala sva, da spiva.

No, ta strašni človek naju je zapazil.

Prasnil je v smeh in poklical svojega adjutanta:

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Drevi imata nočno službo: Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

★ Poziv za vložitev prijav za znižanje dopolnilnega davka zemljarine v smislu zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih z dne 22. junija 1929. Davčniki zavezanci, ki imajo pravico za znižbo dopolnilnega davka morajo predložiti te prijave od dne objave tega poziva do dne 31. julija 1929 brez pravice do nadaljnjega podaljšanja roka v smislu čl. 4 zak. o nep. davkih. Dopolnilni davek se zniža pod naslednjimi pogoji: 1. da se davčni zavezanec izključno bavi samo s kmetijstvom, 2. da obdeluje svoje posestvo sam ali s člani svoje družine, 3. da nima več kakor pet članov družine, 4. da dopolnilni davek ne presega 5000 Din, 5. da vložijo prijavo v odrejenem roku na predpisanem obrazcu. V smislu zakona se za člane skupnega gospodarstva po tem zakonu ne morejo smatrati: 1. osebe, ki so stalno odsotne, 2. stalno odsotne se ne smejo smatrati osebe, ki bivajo izven doma zaradi odslužitve kadrskega roka, šolanja, zdravljenja itd. 2. Osebe, ki se bavijo ali poleg kmetovalstva ali izključno s obrtom, industrijo ali drugim pridobitnim poslovanjem ali s samostalnim poklicom, ki je podvržen pridobitni. 3. Osebe, ki so v razmerju stalne javne ali privatne službe. 4. Žene in otroci oseb, omenjenih v točkah 2 in 3. 5. Hišno služabništvo in nameščenci. Prijave se morajo vložiti pri pristojnem občinskem oblastu, v Ljubljani mestnemu magistratu, na predpisanem obrazcu, kateri se dobe pri omenjenem oblastu. Prijave mora vložiti tudi pooblaščenec, priložiti pa mora tozadevno pooblastilo. Na zahtevo davčnega zavezanca mora izpolniti prijavo pristojno občinsko oblast po izpovedbah zavezanca. Prijave, ki se predložijo po preteku odrejenega roka, se za znižbo dopolnilnega davka ne bodo upoštevale. Za resničnost števila članov skupnega domačega gospodarstva kakor tudi za podatke po točki 1—5 je poleg davčnega zavezanca, odgovorno tudi občinsko oblastvo. — Davčna uprava za mesto Ljubljana.

★ Jubilej 40 letnega samostojnega poklica. 40 letnico svojega samostojnega poklica je praznoval te dni naš splošno priljubljeni in priznani strokovnjak za umetno vrtnarstvo gosp. Fran Herzmansky, umetni vrtnar v Ljubljani. Iz Moravske Šlezije se je jubilant 1. januarja 1889. priselil v Ljubljano. Obratoval je nekaj časa tudi na Bledu, od l. 1889. pa biva stalno v Ljubljani. Tu si je pod Rožnikom uredil krasen cvetličnjak, ki je lahko v ponos vsemu mestu Ljubljani in njegovi okolici. Z veliko požrtvovalnostjo je sodelovala pri ureditvi njegovih načrtov njegova zvesta družica, gospa Marija. Na banketu, ki mu ga je bila v soboto, dne 13. t. m. v gostilni pri Mraku na Rimski cesti, pridelila Zadruga vrtnarjev v Ljubljani, mu je bila izročena diploma častnega člana zadrge. Diploma, ki je delo našega znanega umetnika g. Gasparija, je zaradi svojih krasno izvršenih narodnih motivov žela splošno priznanje. Jubilantove velike zasluge za trgovsko vrtnarstvo in za vrtnarstvo sploh, je v lepo sestavljenem govoru poudarjal zadrugi načelnik g. Ivan Šimenc, ki je posebno podpiral dejstvo, da je po prizadevanju g. Herzmanskya doseglo umetno vrtnarstvo v Sloveniji tisto stopnjo, na kateri stoji danes ta obrt v drugih modernih državah. Velike ovacije je vzbudila konstatacija, da praznuje slavjenec istočasno tudi 70 letnico svojega rojstva in 45 letnico svoje poroke. V izbranih besedah je nato gosp. Anton Ferant očrtal vse hude in dobre strani vrtnarskega poklica, s katerimi se je moral slavjenec boriti skupno s svojo soprogo Marijo, ki je s čebelično pridnostjo pripomogla svojem zakonskemu drugu do takih uspehov. V pozni uri je ob sviranju harmonike in petju minilo slavlje s prisojnim željo vseh: »Jubilantu in njegovi družici še na mnoga leta!«

★ Vozna pot do Bellevue-a skozi Tivolski park. Mestni magistrat je iz tujsko-prometnih ozirnov dovolil vozni promet skozi Tivolski park do hotela Bellevue. V to svrhu se sme uporabljati drevored, ki vodi mimo velesajma in tu naravnost dalje do mostička na desni; potem pot čez mestni travnik do Koslerjevega posestva in za Koslerjevim zidom in po serpentinah v Bellevue. Dovoljen pa je le promet z navadnimi osebnimi in lahкими tovornimi vozmi ter osebnimi avtomobili. Izključeni so še nadalje težki tovorni vozovi in tovorni avtomobili.

★ Sredi ulice so me aretirali vojniki generala Ling-Foa in me pripeljali k njemu. General je ležal v vagonu, pred katerim je stala lokomotiva pod polno paro. »Morilec!« je kričnil ves besen, ko me je zagledal. »Ako me ne ozdraviš, te dam razsekati na kose!«

»Ozdraviš,« sem rekel skrušeno. »Žal mi je, da sem to storil. Povem ti pa, da te ozdravim.«

Dogovorili smo se, da mu dam injekcijo, da bo protistrup bolje deloval. Njegovi častniki ga smejo šele po štirih urah prebuditi.

General se je pomiril in ubogljivo legel na posteljo.

Častniki so odšli iz vagona.

Mirno sem izvršil injekcijo, od katere je brezdušni general čakal rešitve.

Nato sem neopazno odšel iz vagona, se vzpel na lokomotivo. Dal sem vlakovodji ukaz v imenu generala, da vozi s polno paro. Tako želi general.

Vagon, v katerem je ležalo truplo generala, sem pred tem dal odpeti...

Ko je zmanjkalo v kotlu lokomotive vode, sem šel dalje peš, srečen, da sem se lahko osvobodil.

Posrečilo se mi je, da prekoračim mejo in se rešim. Francija mi je postala druga domovina.

Glejte, zakaj se ves ta čas, ki sem ga preživljal v vaši sredini, nisem mogel vrniti domov, da se poklonim in zahvalim svojim staršem? ... A nocoj sem vam to lahko povedal, ker sem ravno danes zvedel, da je Jen-Ting, prijatelj generala Li-Foa, ujet in justiciran in da so vsi njegovi pristaši prešli v drugi tabor...

Ko je Louis Dzožun končal svojo povest, je vstal in dvignil čašo:

»Na vaše zdravje, prijatelji!« (I. V.)

★ Hoja v tivolskem gozdu. V tivolskem gozdu, posebno nad hotelom »Tivoli«, se v zadnjem času zbira otroci, ki hodijo po travi in uničujejo mlada drevesa. Na neki goličavi vrh Tivolija so si se celo uredili nogometno igrišče. Ker se na ta način uničuje trava in kvarijo brstike in tudi veje na drevesih, opozarja mestni magistrat starše, da pazijo na otroke ter jim strogo prepovedo tako kvarjenje tivolskega gozda. Ako bi to svarilo ostalo brezuspešno, bo mestni magistrat prisiljen, da krivca odnosno starše strogo kaznuje po gozdnom zakonu ali po zakonu o varstvu poljščine.

★ Zavezanci zemljarine se opozarjajo na razglas, ki je nabit na mestni deski o vlaganju prijav za znižanje dopolnilnega davka zemljarine. Prijave je vložiti do 31. julija 1929 pri mestnem magistratu. Tozadevne tiskovine se dobijo ob običajnih uradnih urah v mestnem ekspeditu. Mestni trg 27/III. proti pristojbini 50 par.

★ Stenografična tekma na Christoflovem učnem zavodu, Domobranska cesta 7, se je vršila pretečeni ponedeljek ob 8. uri jutraj. Tekme se je udeležilo lepo število gojenk. Diktiralo se je 5 minut z brzino 100 besed v minuti. Tekmo je vodila strokovna učiteljica ga. Ivanka prof. Robidova. Tema diktata je bil odlomek F. S. Finžgarjeve povesti »Sama«. Prva je zmagala gđ. Cimerman Valburga iz Ljubljane, druga gđ. Čop Mara iz Jesenice, tretja gđ. Fabinc Valeska iz Ljubljane, četrta gđ. Pavlovič Štefanija iz Vrhnike in peta gđ. Uranič Lojzka iz Trbovelj. Prizidev tekme kaže razveseljen napredek na polju slovenske stenografije ter zasluži zavod, ki da letno 30 do 40 perfektnih stenografov in stenografin slovenski domovini na razpolago, priznanje vse javnosti.

★ V mestni klavnici (prosta stojnica) se bo jutri, v četrtek, 18 t. m., ob 15 prodajalo prašičje meso.

★ Pri policijskem zdravniku. V nedeljski številki smo pod tem naslovom med ljubljanskimi noticami omenili, da je neki možakar s stojalom pretepel trafikantino pred bivšim kino Tivoli, ki se je nato zatekla k policijskemu zdravniku. Da preprečimo vsake neumne in neutemeljene govorice, izjavljamo, da je prišlo do tega pretepa samo radi nekih drv, ki so bile g. K., trafikantini, pred tivolskim kinom ukradene. Vso zadevo ima sedaj v rokah sodišče.

Maribor

★ Oblastni predsednik dr. Josip Leskovar se je dne 15. julija vrnil z dopusta in je dne 16. julija prevzel uradne posle. Stranke sprejema zopet ob določenem času.

★ Tretjeredna skupščina duhovnikov v Mariboru ima svoj mesečni sestanek jutri 18. t. m. v frančiškanskem samostanu.

★ Sladkagora. Dne 12., 13., 14. avgusta so tu romarske pobožnosti kakor vsako leto. Pridite, te dni ima Marija na Sladki gori svojo residenco.

★ Mestni fizikat mariborski naznanja, da je v času od 8. do 14. julija ena oseba zbolela na škrlatinko in ena umrla. Drugih slučajev nalezljivih bolezni ni.

★ Ana Senica. V noči od nedelje na ponedeljek je preminula Ana Senica, soproga policijskega pristava v p. g. Ivana Senice. Pogreb se vrši v sredo 17. julija ob 4. uri popoldne iz mestne mrtvašnice na Pobrežju. N. p. v m!

★ Skupščina jugoslovanskih gozdarjev se bo vršila 8. do 10. septembra v Mariboru. Slovenske gozdarje in lovec najbolj zanima vprašanje novega zakona o loviščih in lovju, ki se bo obravnaval na tej skupščini. Namerava se tudi skupen izlet na Pohorje.

★ Občine v okolici Pesnice so se obrnile na oblastnega odbora v Mariboru s prošnjo, da bi od oblasti ceste, ki pelje po Pesniški dolini proti Sv. Marjeti, zgradil odcep ceste od Standekrjeve gostilne ob teku Pesnice skozi železniški viadukt do železniške postaje Pesnica. Ta odcep bi bil posebno važnega pomena za voznike iz Slovenskih gor.

★ »Vinarje« — ne »Dunajski jarek«. Ozko dolino v ozadju Treh ribnikov in njene soteske so Nemci imenovali »Wienergrabene«. Iz te besede so po preobratu skovali »Dunajski jarek«. Ta naziv nima prav nikake zaslabe ali zgodovinske podlage. Pisec teh vrstic je govoril z g. Ivanom Pošem, trgovcem in posestnikom na Koroski cesti. Gospod Poš, ki je rojak iz okolice Kamnice, trdi, da so stari ljudje nazivali prej omenjeno dolino soteske »Vinarje« ali »Vinerje«. To ime se baje najde tudi v starih zemljiških polah. Gotovo so Nemci to ime, ki korenini v vinorodni okolici in se nanaša na izborne vinograde, po svoje spremenili v »Wienergrabene«. Opuštimo torej tuj naziv »Dunajski jarek« in rabinje za ta kraj staroslovenski naziv »Vinarje«. —t.

F. de Baillehache:

Vstaški general

Ta večer smo priredili majhno zabavo na čast naših kolegov, ki so postali doktorji medicine. Na tej majhni svečanosti je bilo navzočih še tudi nekaj drugih gostov in ne samo medicinci, slušatelji drugih fakultet ter tudi oni strogi, zamišljeni Azijati, ki si je vbil v glavo, da promovira na pariškem vseučilišču za doktorja medicine.

Imel je šest in trideset let, kar je bilo za nas nekoliko nenavadno. Mi vsi smo bili mnogo mlajši od njega.

Kedajkedaj je preletel smehljaj preko njegovega obraza in to vedno v trenutku, ko se tega ni nikdo nadejal. Ni se z nikomur družil in se imenoval Louis Dzožun — vsaj to ime je bilo vnešeno v njegove papirje. Na njegovem obrazu je bilo nekaj zavratnega pa tudi bedastega. Vendar je bil dober kolega, a predvsem najspretnější diagnostik med vsemi nami.

Kdo ga je poklical na to večerjo?

No, sedaj je bil tu s svojim čudnim pogledom in nekoliko zasmehljivim smehljajem. »Da, res,« se javi nekdo iz družbe. »Povej nam, Dzožun, ali si ti v svoji domovini zdravnik?«

Trenutek se je obotavljal, a nato je zamrmral s svojim čudnim glasom:

»Da.«

»Ali zakaj še potem študiraš v Parizu?«

»Da se izpopolnim.«

»Ali se nečeš nikdar več vrniti v svojo domovino?«

»Tega še ne vem.«

Dzožun našobi ustnice kakor da se hoče nasmejati:

»Vsaj za sedaj je moja domovina — tu! A vi vsi ste zelo ljubeznivi in dobri z mano.

□ **Zopet več karambolov.** Pri Hočah je dne 15. t. m. zapeljal s svojim motornim kolesom neki Ivan Brezgar iz celjske okolice v kmetski voz. Kolo je popolnoma razbito, a Brezgar je zletel tako srečno na travnik, da se mu ni nič zgodilo. — Finančni stražnik Viktor Jazbinšek iz Fale je dne 14. julija ponoči blizu Vuhreda padel tako nearečno s kolesa, da si je pretrpelo možgane in so ga morali s rešilnim vozom odpeljati v mariborsko bolnico. — Pri Poljčanah sta se dne 15. julija križala dva kolesarja s motornimi kolesi. Na ovinku sta trčila skupaj in se precej poškodovala. Z vlakom sta nato nadaljevala svojo pot.

□ **Desetletnica.** Prihodnjo nedeljo slavi Društvo katoliških mojstrov v Mariboru desetletnico, od kar predseduje društvu slikarski mojster g. Ivan Lorber. V ta namen se bo vršilo slavnostno zborovanje vseh članov v društvenih prostorih.

□ **Spremembe v obrti.** Mizarški mojster R. Novak je kupil od trgovca Lotza v Gregorčičevi ulici vrt, na katerem si je zgradil stanovanje in moderno mizarško delavnico. — Preselil se je v svojo hišo v Mlinski ulici (prej Koser) mizarški mojster Ivan Staudinger iz Laške ulice št. 5, kjer ustanovi Iv. Babič malo tovarno za perilo.

□ **Obešil se je 15. t. m.** zjutraj v Halbertovem gozdu za Kalvarijo v Mariboru pri trdnici Primer zaposleni 66letni delavec Janez Vračko. Vračko je bil obešen z vrvo, ki se rabi za čiščenje vojaških pušk ter je imel klobuk na glavi.

□ **Srčna kap je zadela 15. t. m.** zjutraj v Ribnici na Pohorju upokojenega nadučitelja Janka Knapiča. Prepeljali ga bodo v Videm, kjer bo pokopan.

□ **Tihotapec.** Dne 15. t. m. zjutraj je v Mlinski ulici v Mariboru ustavljen službojoči stražnik šoferja Vidmarja, ki je vozil poznanege tihotapca Rižnarja iz Selnice ob Dravi. Pri njem je našel 4 kg saharina, katerega je takoj zaplenil. V teku preiskave se je dognalo, da si je Rižnar najel avtomobila, s katerim je hotel vzeti vtihotapljenega blago, katerega naj bi razpečal na hrvaški meji. Po Vidmarjevem nasvetu je prišel v Maribor, kjer ga je zadela usoda.

Celje

□ **Poroka.** V nedeljo dne 14. julija sta se v celjski opatijski cerkvi poročila g. Srečko Peterlin, uslužbenec dohodarstvenega urada v Ljubljani, in gđ. Pinca Berkova, uradnica Ljudske posojilnice v Celju. Bilo srečno!

□ **Nova maša v Vojniku.** Z veliko vnmemo se pripravljajo Vojnik na radostni dan, ko bo v nedeljo 21. julija po dolgih 62 letih smel zopet prisostvovati prvi sv. daritvi novomašnika iz lastne župnije. Po tako dolgem času stopa namreč v nedeljo ob 10 privrkat k oltarju pred g. o. Mansvet Koren iz reda op. kapucinov, doma iz vasi Zdobrova. Slovesno propoved bo govoril ml. g. prošt ptujski dr. Ivan Zagar, ki je pred vojno v Vojniku kaplanoval.

□ **Policijski drobiž.** V ponedeljek popoldne okoli 5 je opazila blagajničarka trdnice V. Hladin, gđ. Antonija Svajger, kako prihaja dolj po stopnicah iz I. nadstropja neznan moški, ki je prišel iz njene stanovanjske sobe. Skočila je za njim in ga pograbila od zadaj za suknjico. Že je tudi segla v njegov žep in izvlekla z njega svojo srebrno uro in škarje, kar bi se po pravici moralo nahajati v njeni nočni omari. Tat jo je milo prosil, naj ga ne da policiji in da bo vse povrnil. Pa je bilo njeno srce zakrknjeno in je uzumoviča izročila v varstvo kuharici, sama pa stekla v gostilno Stegud po poslovodjo. No, tat jo je kljub temu pobrisal in do danes ga niso našli — Ferdinand je slikarski pomočnik in je bil že petnajstkrat radi tepeža kaznovan. V ponedeljek zvečer je bil v družbi tovarišev Gustina, Bertina in Pepeta pri Kusu na Glavnem trgu. Ko je družba prišla okoli polnoči iz gostilne, se je vnel med njimi prepir in pretep. Prišli so kar trije stražniki, ki se jim je posrečilo prijeti Ferdinanda in Gustina, dočim sta ostala dva odnesla pete. Pa Bertina niso pozabili in so ga včeraj zjutraj našli. Tako so stali vsi včeraj pred strogim policijskim uradnikom, ki ni dosti poslušal njih izgovorov, temveč kratko diktiral vsakemu Din 100 globe ali pa 2 dni v keho. Pepeta za enkrat še nimajo, pa ga bodo dobili in sodba mu ne bo milejša.

□ **K tatvini pri Skobernetu,** o kateri smo prejšnji teden poročali, lahko povemo, da je lep del ukradenega perila že najden. Alojzija Božič, soproga železničarja na Ložnici je 12. julija nabirala popoldne ob Ložnici na Zangerjevem posestvu krmo za svinje. Naenkrat je opazila v grmovju od potoku zavoj, ki ga je odnesla domov, nato pa o najdi obvestila policijo. V zavoju je bilo 22 servijet, 26 prevlak za zglavnike, 23 brisač, 5 predpasnikov, 2 ženski srajci, 1 ženske hlače, 1 prevleka za pernico ter 1 žepni robec.

Dopisi

Litija

□ **Smrtna kosa.** V ponedeljek zjutraj je po daljši bolezni umrla v Litiji gospa Katarina Breznikar v starosti 74 let, vdova po bivšem županu Breznikarju iz Smartna pri Litiji. Pokojnica, iz znane rodbine Juh, je pred leti svoje posestvo v Smartnem prodala ter zadnja leta preživala pri sorodnikih v Litiji. — Pogreb se je vršil v torek na litijsko pokopališče. N. v. m. p.

SKALE PRI VELENJU.

Štiridesletni jubilej mašništva našega blagega gospoda dekana in magr. Ivana Rotnerja smo dne 14. julija proslavili prav slovesno v znamenju medsebojne ljubezni. Na predvečer so naši mladeniči ponovno izstrelili po 40 streliv iz možnarjev. Po večernem zvonjenju je bilo slovesno pritrkavanje zvonov pri farni in vseh podružnih cerkvah. Na vseh gričih so žareli krasni kresovi, v skalah pa na vseh oknih in v linah na stolpu nebroj lučic. Ob 10 v nedeljo je bil slovesni vohod v cerkev g. dekana, ki ga je spremljala dekanijška duhovščina. Šolski otroci vseh treh šol so tvorili špalir; dekleta belo oblečena z vencu na glavi, dečki pa s šopki na prsih, v rokah pa bele lilije. Slavnostni govor je imel naddekan in kanonik iz Maribora, milostljivi g. dr. Maks Vrabec. Pri obedu so gg. zbrali na predlog g. župnika Janeza Rožmana 300 Din, ki se razdelijo po 100 Din dijaškim kuhinjam: Maribor, Celje in Novomesto.

Slovenji gradec.

Odlikovanje javnega delavca. V soboto, dne 13. t. m. je bil na tukajšnjem srezkem poglavarstvu odlikovan z zlato svetinjo za državljanske zasluge g. Jože Rotovnik, veleposesnik iz Legna pri Slovenjem gradu. Ob pol 12 so se zbrali na srezkem poglavarstvu odborniki in uradniki okrajne hranilnice in okrajnega zastopa z g. duh. svetnikom Čižkom na čelu ter ožji odlikovančevi sodniki. Preč. g. kanonik in dekan Lenart je najprvo vse pozdravil in naprosil g. vladnega tajnika Eileta, kot predstavitelja najvišje državne oblasti, da izvrši odlikovanje. G. vladni tajnik Eiletz je nato v vznesenih in jednatih besedah očrtal 40-letno javno delovanje odlikovančeve. Bil je več let zaporedoma župan v Legnu,

kjer je vzorno vodil občinsko gospodarstvo, dolga leta je odbornik okrajne hranilnice in okrajnega zastopa v Slovenjem gradu, kjer se je uspešno in hvaljevedno udeleževal predvsem v gospodarskem, a tudi v prosvetnem in socialnem oziru. Po izvršenem odlikovanju je g. vladni tajnik že prosil odlikovanca, da naj po svojih močeh tudi še v bodoče dela pri teh važnih gospodarskih institucijah in naj jim stoji ob strani s svojimi nasveti. Nato se je odlikovanec ganjen zahvalil g. vladnemu tajniku Eiletu in ga prosil, naj sporoči zahvalo tudi na najvišje mesto. — Kakor so g. odlikovancu že mnogoštevilni njegovi prijatelji, tako mu tudi mi k njegovemu odlikovanju prav iskreno čestitamo!

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sreda, 17. julija: 12.30 Reproducirana glasba — 13 Časovna napoved. Borzna poročila. Reproducirana glasba — 13.30 Novice iz dnevnika — 18 Kotiček za naše malčke, pis. Milčinski — 18.30 Koncert radio-orkestra: Kosey, Motor, korčena, Spoliansky, Morfi, Boildieu: Bagdadski kalif, Volkman, Andante iz D-mol simfonije, Kalmann, Čardaška kneginja, Benatzki: V moj objem, gospa prelepa — 20 Antologija slovenske lirike, govori gosp. Valo Bratina. — 20.30 Koncert ženskega zbora UJU: 1. Grgošević: Zetvena pjesma (zbir, solo in orkester); 2. E. Adamič: Kata; 3. Lajovic: Zabe; 4. St. Premrl: Jezus je majhen; Rože za Marijo; 5. Stolzer-Slavenski: Romarska; Ptček veli, da se ženil bude; Vmesne speve poje g. Lud. Bajke, član lipske opere: 1. Foerster: Vprašanje; 2. Nedved: Strunarjeva pesem, Črno oko; 3. Gerbič: Kakor dihi; Trubadurka; 4. Lajovic: Pesmi starca; 5. Prohaska: Tak si lepa. — 22 Koncert Radio-orkestra: Rosey: Ljubljene armade, Benatzki: Zvonovi ljubavi, Felras: Od odra do odra, Keteibey: Na perzijskem trgu, Rosey: Sultanov sen. — 22.30 Časovna napoved. Dnevna poročila. Vremenska napoved.

Drugi programi:

Sreda, 17. julija 1929. Belgrad. 12.45 Radio-kvartet. 13.30 Poročila. 17.00 Pravilice za deco. 17.25 Radio-kvartet. 20.00 Radio-orkester. 21.20 Svet. Sumarevič: »O našem žurnalizmu. 21.45 Poročila. 21.55 Judovski večer v sinagogi. 23.00 Čitanje lisenove novelle: »Terje Vigenc. — Zagreb: 13.15 Plošče. 20.30 Prenos iz Ljubljane. Dunaj: 11.00 Glasba. 16.00 Koncert. 18.00 Petje. 20.05 Pisan večer. 21.15 Ljudski koncert. Berlin: 17.00 »Oranže in dateljine, za mladino. 19.20 Koncert. 20.30 Koncert v parku. 21.30 Komorni spevi. Nato plesi. Katovice: 16.20 Plošče. 18.00 Ljudski koncert. 20.30 Prenos koncerta iz Varšave. 23.00 Odgovori na vprašanje. Toulouse: 12.45 Koncert. 18.00 Spevi. 18.15 Plesna godba. 20.30 Simfonični koncert. 21.00 Koncert. Budapest: 9.15 Orkestralni koncert. 12.05 Plošče. 18.00 Ogrske pesmi. 20.00 Puccini: Madame Butterfly, opera; nato jazz. Stuttgart: 10.30 Plošče. 12.00 Promenadni koncert. 15.00 Za malčke 16.15 Koncert. 20.15 Klavir. koncert. 21.30 Kurt Elwenspoek čita iz romana »Otroci od Freda Hildenbrandta. Praga: 11.50 Plošče. 12.20 Koncert. 19.00 Koncert. Milan: 11.15 Plošče. 18.35 Kvartet. 16.30 Otroško petje. 20.25 Lahka glasba. 20.30 Kvintet. 22.10 Lahka glasba. Rim: 18.15 Koncert tria. 17.30 Popoldanski koncert 21.00 Mascagni: Prijatelj Fric, opera.

Gospodarstvo

Zadružni zakon. Vprašanje zadružnega zakona je sedaj stopilo v popolnoma novo fazo. Načrt zakona, ki ga je sprejel Glavni zadružni savez, je bil kmetijskemu ministru g. dr. Frangešu že predložen. Ob tej priliki pa se je zvedelo, da stoji minister na stališču, da enoten zakon za vse zadruge ni umesten. Po mišljenju g. dr. Frangeša so n. pr. med kmetijskimi in obrtnimi zadrugami tako bistvene razlike, da so potrebni posebni zakoni za posamezne vrste zadrug. Načrt predloženega zadružnega zakona bodo sedaj v kmetijskem ministru preštedirali posebno z ozirom na to stališče. Verjetno je, da se bo sedaj zadružni zakon precej zavlekel, če ga bodo skušali prilagoditi stališču g. dr. Frangeša. — Omenjamo tudi, da je Glavni savez srpskih zemljoradniških zadruga k predloženemu načrtu predložil svoje odvojeno mišljenje, ki se tiče glasovanja zadružnikov na občnih zborih. Po sedanjem načrtu je dana možnost, da ima en zadružnik tudi več glasov, dočim je srbski savez ostal intransigent na svojem stališču, da more imeti vsak zadružnik le en glas. Za svoje naziranje je srbski savez začel boj v tisku. Zadnja številka »Narodnega Blagostanja« prinaša članek Voj. V. Gjorgjevića, ki se izraža proti večkratnemu glasu.

Stanje srbskih bank v letu 1928. Na teritoriju Srbije in Črne gore je bilo leta 1928. 255 bank proti 256 v letu 1927. Aktivna teh bank so bila sledeča (v milijonih Din, v oklepajih podatki za leto 1927.): Gotovina 86.2 (68.7), menice 1.014 (946.3), zaloge, tekoči računi, konzorcijski posli 562.7 (493.2), nepremičnine 54.3 (46.2), vrednostni papirji 93.2 (81.8), izgube 1.4 (3.1). Pasiva pa so: kapital 439.4 (410.6), razni fond 120.6 (112.4), hranilne vloge 906.7 (788.2), tekoči račun in reeskont 331.8 (322.1), dobiček 54.6 (45.9).

Zagrebske banke v letu 1928. V Zagrebu je bilo leta 1928. 28 bank. Te so imele (v oklepajih podatki za leto 1927.): 548.7 milij. Din (425.4) kapitala, 220.9 (166.1) raznih fondov, 3678.7 (2824.5) milij. hranilnih vlog, 2100.3 (1620.6) tekočega računa in reeskonta. Dobitek je znašal 71.2 (56.1) milij. Din. Od aktiv pa je odpadlo: 267.6 (240.7) na gotovino, 1350.6 (982.5) na menice, 4320.8 (3312) na zaloge, blago, tek. račune in konz. posle, 297.5 (214.4) na nepremičnine in 427.8 (362.8) na vrednostne papirje. Izguba je znašala 0.278 (0.270).

Monopolski dohodki v aprilu in maju so dali 377.2 milij. Din. Proračun pa je predvideval za ta dva meseca 392.5 milij. Din. Monopolni dohodki so torej dali v prvih dveh mesecih letošnjega proračunskega leta 15.3 milij. manj kot pa je predvideval proračun. Manjši kot proračunani so dohodki od tobaka za 1 milij., od soli za 6.2 milij., od petroleja za 5.6 milij., od vžigalic 0.8 milij. in od cigaretnega papirja za 1.6 milij.

Načrt zakona za označenje izvora hmelja v Nemčiji. Pred nemški parlament je prišel načrt zakona, po katerem se bo smelo z domačimi označbami označevati samo krajevni izvor (provenienca) hmelja. Deželne vlade bodo pooblašene, da predpišejo uradno nazivanje po krajevni izvori za ves hmelj, ki se pridelava v posameznih deželah. V slučajih potrebe se bodo stvorili v deželah še posebni okrajni za signiranje. Predno bo hmelj prišel v promet, bo moral biti signiran. Za signiranje določa načrt zakona natančne predpise, da se zajamči uspeh in onemogoči zloraba.

Borza

Dne 16. julija 1929.

DENAR

Devizni promet je bil danes bolj slab. Zaključena je bilo največ Curiha, Trsta in Budimpešte. Privatno blago je bilo v devizah Trst, Budimpešte in Pariz, ostalo je dala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2288.50 bl., Berlin 1856—1859 (1857.50), Bruselj 791.90 bl., Budimpešta 991.50—994.50 (993), Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 800.42—803.42 (801.92), London 276.40 bl., Newyork 56.87 bl., Pariz 222—224 (223), Praga 168.20—169 (168.60) Trst 297.75—298.75 (298.25).

Zagreb. Amsterdam 2285.50—2291.50, Berlin 1856—1859, Budimpešta 992—995, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 800.42—803.42, London 276—276.80, Newyork 56.77—56.97, Pariz 222.10—224.10, Praga 168.20—169, Milan 296.80—298.80.

Belgrad. Amsterdam 2285.5—2291.5, Berlin 1856—1859, Budimpešta 991.87—994.87, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 800.42—803.42, London 276—276.80, Newyork 56.77—56.97, Pariz 222.10—224.10, Praga 168.20—169, Trst 297—299.

Curih. Belgrad 9.12875, Berlin 123.885, Budimpešta 90.62, Bukarešt 3.0825, Dunaj 78.20, London 25.22125, Madrid 75.40, Newyork 519.97, Pariz 20.36, Praga 15.385, Sofija 3.75, Milan 27.19, Varšava 58.27.

Dinar notira: na Dunaju deviza 12.46875, valuta 12.45.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 170 den., Ljublj. kreditna 123 den., Prastediona 850 den., Kreditni zavod 170 den., Vevče 125 den., Ruše 275—285, Stavbna 50 den., Sešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 405—406 (405), kasa 405—406 (405), termini: 7. 405—406 (405), 10. 419—424, 7% invest. pos. 86 d., agrari 50 d. Bančni pap.: Hipo 202—203 (202), Poljo 15.50—16.25 (16), Kred. 98 d., Lj. kred. 123, Medjun. 53—56, Prasted. 852.50—855 (852.50), Srpska 152 d., Zem. 135 bl., Obrt. 30—32 (30), Etno 124—180. Ind. pap.: Guttmann 205—205.50 (205), Slavonija 170 bl., Slaveks 96 d., Drava 375—400, Sečerana 435—440 (435), Osj. ljev. 195—205 (200), Union 175 bl., Ragusa 490 bl., Trbovlje 465—470 (465), Vevče 127 d., Nar. šum. 32—45, Piv. Sar. 205 bl., Narod. mljn. 200 d., Oceania 190 d.

Belgrad. Narodna banka 7950, Izvozna banka 850, Belgrad. zadruga 7500, 7% inv. pos. 87.50 (140 tisoč kom.), agrari 51—52, vojna škoda 401.50—406, Brod. dr. 670.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 82.60, Wiener Bankverein 22.05, Bodencredit 100.20, Creditanstalt 53.10, Escompteges. 21.60, Guttmann 25, Alpine 40.75, Trboveljska 57, Rima Murany 116.30.

Les

Danes je bilo zaključenih 6 vagonov in sicer 3 vagona hmeljovk, 1 vagon jelovih bordonalov in 2 vagona bukovih drv. Tendence je neizpremenjena.

Zito

Borzno poročilo iz Čikaga prinaša močan dvig vseh cen: pri pšenici skoro za 9 točk, pri koruzi za 5, pri ovsu za 2, pri rži pa celo čez 10 točk. Ta nagli in krepki sunki cen navzgor, ki se je že naznanjal včeraj, je našel primeren odmev v Budimpešti, v gotovi meri pa tudi pri nas. Našem žitu se zdaj nudi možnost izvoza po zboljšanih cenah; one postaje, ki leže ugodno za izvoz, so mogle dvigniti cene za 5—10 par, a tudi ostale so sledile splošnemu gibanju navzgor. Pri nas se je najbolj podražila pšenica, za njo koruza in ostala žita. Mlevski izdelki vsled obilnih zalog mlinov še ne morejo slediti, pač pa je tudi tu pričakovati razvoja cen navzgor, če le cene vztrajajo na sedanjih višini.

Vzrok skoku cen je iskati v spremenjeni presoji nove letine, ki se je doslej smatrala za izborna.

V Ljubljani notirajo: Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov. postaja, plačljivo 30 dni, dobava promptna): pšenica nova, uzančno blago 257.50—262.50, stara baška 80 kg 2 odst. 262—267, moka 0 v. vag. bl. fko Ljubljana 860—870, koruza baška, mlev. tar. 267.50—270, navadna tarifa 260—262.50, ječmen ozimni 273—275, oves 265—270. Zaključeni je bilo 5 vagonov pšenice in 1 vagon koruze. Tendence je čvrstejša.

Novi Sad. Pšenica bač. stara 205—215, pot. ban. stara 220—230, koruza bač. 205—210, ječmen bač. 150—150, moka 0g 805—815, št. 2 280—290, št. 5 270—275, št. 6 255—265, št. 7 230—240, št. 8 140—150, otrobi bač. ban. 115—120, mast 100 kg 2300—2350. Promet: 175 vag. pšenice, 25 koruze, 5 ječmena, 55 moka, 1 otrobov, skupaj 214 vag.

Budimpešta. Tendence čvrsta. Pšenica oktober 26.48—25.80, zaklj. 25.80—25.82; marec 28.80—28.05, zaklj. 28—28.02. Rž oktober 22.10—22.20, zaključek 22.23—22.25, marec 24—24.15, zaključek 24.18—24.20. — Koruza julij 25—25.15, zaključek 25—25.10; maj 21—21.10, zaklj. 21.15—21.50.

Živina

Dunajski svinjski sejem. (Poročilo trdnice E. Saborsky & Comp., Dunaj.) Na današnjem svinjskem sejmu je bilo prignanih 11.546 pršutarjev in 2220 špeharjev, iz Jugoslavije 228 pršutarjev in 1185 špeharjev. Cene špeharjev: najboljši 2.45, I. 2.35—2.40, II 2.20—2.30, kmetski 2.30—2.40, najboljši 2.45, pršutarji 2.20—2.70. Tendence za špeharje čvrsta, cene pršutarjev nespremenjene.

Cerkveni vestnik

Duhovne vaje za abituriente. Vsi, ki so se priglasili za prvi tečaj duhovnih vaj, naj pridejo v četrtek dne 18. julija do 6 zvečer v Dom. Kdor se še želi priglasiti za drugi tečaj (od 24. do 28. jul.) naj to čimprej stori. Oskrbnina znaša za vse tri dni le 30 Din.

Orel

Orlovski odsek v Velikih Laščah praznuje letos dvajsetletnico svojega obstoja, ki jo proslavi dne 28. julija t. l. s celodnevno prireditvijo s sledečim sporedom: ob 9. uri sprejem gostov na postaji, ob 10. uri sv. maša s pridigo (govori gosp. vikar Koretič), ob 11. uri javno zborovanje; ob 14. uri litanije, ob 15. uri javna telovadba. Javno zborovanje, na katerem bodo govorili med drugimi bivši voditelji odseka, in javna telovadba, pri kateri nastopijo na orodju tudi praški zmagaivalci, se bosta vršila na vrtu nove hiše Hranilnice in posojilnice v Velikih Laščah. Po telovadbi prosta zabava, srečolov in šaljiva pošta. Igra železničarska glasbeno društvo »Sloga« iz Ljubljane. Vsi bivši člani in prijatelji orlovstva iskreno vabljeni. Bog živi! — Odbor.

Darovi

Namesto venca na grob blagopokojnega Luke Senica, trgovca v Smarju pri Sevnici, je daroval g. Fran Orožen, sodnik v Sevnici, podružnici Rdečega križa v Sevnici 100 Din. Bog plati!

Dr. Otto Vallentschag

odvetnik

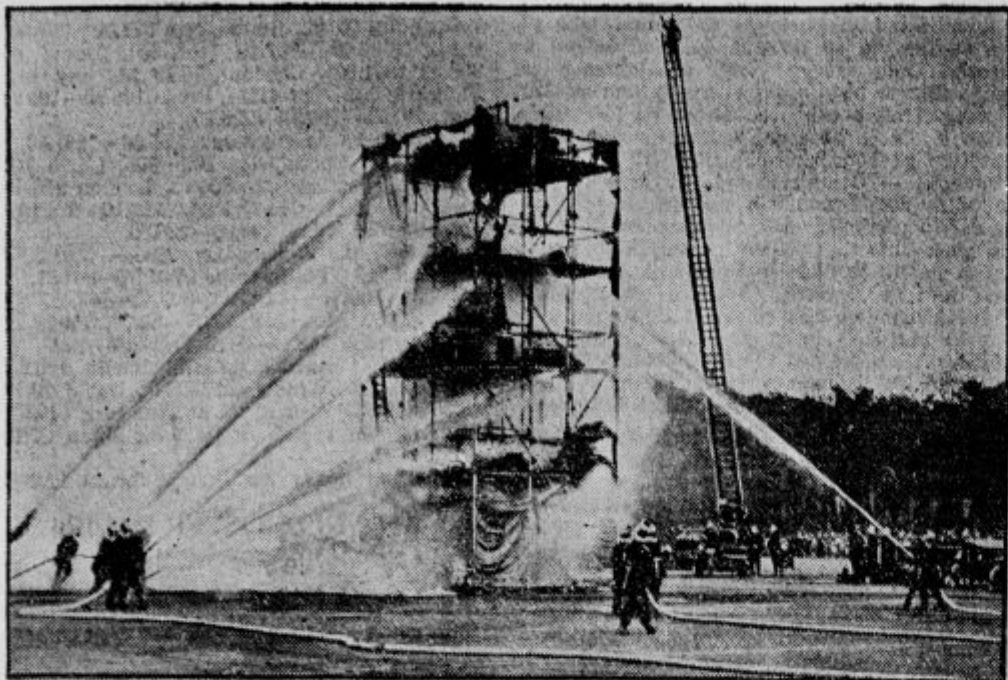
včeraj, dne 16. julija t. l. po dolgem, mukapolnem trpljenju, previden s sv. zakramenti, blago v Gospodu zaspal.

Pogreb našega preblagega, nepozabnega pokojnika se vrši v četrtek, dne 18. julija 1929, ob 4. uri popoldne od doma žalosti, Šubičeva ulica št. 10, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 16. julija 1929

Brez posebnega obvestila.

Sveta življenje in vrvenje

Požarna nesreča pri dobrodelni prireditvi. V Gillinghamu na Angleškem so ob priliki dobrodelne prireditve hoteli pokazati različne reševalne načine požarne brambe. V ta namen so iz lesa in platna postavili štirinadstropno hišo. Prebivalce, ki bi jih bilo rešiti, so predstavljali pomorski kadeti. Nenadoma pa je hiša začela goreti in je bila v par trenutkih vsa v plamenih. Kljub junaškim prizadevanjem gasilcev kadetov niso več mogli rešiti. Deloma so zgoreli, deloma dobili težke opekline. V celem je nesreča zahtevala 15 človeških življenj.

Leteči zdravnik

Na pustih ozemljih notranje Avstralije so pred kratkim s pomočjo radia uredili tudi zdravniško službo, da morejo obolelim naseljencem hitro nuditi pomoč. Še pred par leti je bilo mogoče priti do maloštevilnih zdravnikov, ki so tam izvajali svojo prakso, šele po večdnem potovanju na velblodih, tako da je zdravnik navadno prišel prepozno. Nekoliko so se razmere zboljšale, ko so se začeli posluževati avtomobilov in letal; ker so pa s temi hitrimi prometnimi sredstvi razpolagali samo zdravniki in misijonarji, je še vedno ostala dolgotrajna pot do zdravnika in zato ni bilo veliko upanja, da bi pravočasno prišel k bolniku. Šele radio je nudil možnost, da se uredi hitra zdravniška služba. Pred več meseci je odšla posebna ekspedicija, da postavi radio-oddajne postaje. Ekspedicija je od Bourke dalje prišla na brezkončno ravnino, kjer avtomobili, čeprav so vozili s povprečno hitrostjo 65 km na uro, po cele ure niso srečali nobenega znamenja civilizacije. Dvanaest dni so vozili skozi neizmerne puščave in le tu pa tam so naleteli na kako malo naselbino. Končno so prišli v Billabong Country, kjer se je ozemlje nekoliko izpre-

menilo. Grmičevje se je umaknilo drevesom, naselbine so bile številnejše in končno so dospeli v »City of the Gulf«, kjer je sedež misijonarja g. Mac Laren Scotta. Ta misijonar upravlja župnijo, ki meri 750.000 km². Pri misijonarju biva tudi zdravnik, kateremu pravijo »leteči doktor«, ker obiskuje svoje bolnike z letalom. Tu je začela ekspedicija z instalacijo radio-oddajnih in sprejemnih aparatov. V Cloncurry so postavili osrednjo oddajno postajo, na različnih drugih krajih, ki so tako izbrani, da jih vsak prebivalec lahko hitro doseže, pa manjše oddajne postaje. Če kdo zbolí, gre eden njegovih sorodnikov ali prijatelj do take oddajne postaje, ki obvesti najbližnjega zdravnika, nakar ta takoj z letalom odleti k bolniku. Tudi zdravnikovo letalo je opremljeno z radio-aparatom, tako da ostane zdravnik vedno v zvezi z zemljo. — Kako strašne so razmere v tem delu Avstralije, kako potrebna je dobro in hitro delujoča zdravniška služba, izhaja že iz tega, da povprečno samo vsakih sedem let dežuje in da vlada taka suša, da celo žabe pozabijo plavanje. To opažajo, ko po izdatnem dežju najdejo v mlakah samo mrtve žabe.

Kadar se žena maščuje...

Ameriški časopisi so objavili naslednjo zgodbo, ki ima to prednost, da je resnična, čeprav precej romantična. Ko je bil leta 1919. P. E. Burns odpuščen iz ameriške vojske, potem ko je sodeloval v svetovni vojni, ni nikjer mogel najti službe. Bil je lačen in obupan, zato ni čudno, da je sprejel ponudbo dveh profesionalnih zločincev, da oropajo nekega trgovca v Atlanti v državi Georgiji. Burnsa so pri ropu prijeli in dobil je 8 let ječe, čeprav je bil dotlej neoporečen. In tako je bivši vojak popravil georgijske ceste; noge so mu bile priklenjene na verigo, na koncu te pa je bila pritrjena težka železna krogla. Nekega dne je Burns s pomočjo nekega zamerca pobegnil. Na begu je prispel v Chicago, ne da bi ga kdo spoznal. Tam se je seznanil z bogato damo, ki je bila deset let starejša od njega. Zaljubila

sta se drug v drugega. Burns je svoji prijateljici vse zaupal, pa ga je kljub temu poročila. Mladi zakonski par je živel zelo srečno. Burns je s pomočjo denarja svoje žene začel izdajati tedensko ilustrirano revijo, ki se je občinstvu tako priljubila, da je izdajatelj pri tem lepo zaslužil. Že po letu dni je znašal njegov letni dohodek 20.000 dolarjev. Vse bi bilo lepo in dobro, če ne bi gospa Burns zbolela tako, da je morala v bolnišnico. Njen mož je medtem spoznal lepo deklico Lillian Salo in se do ušes zaljubil vanjo. Ker ni hotel žene varati, je šel v bolnišnico in ji vse priznal ter jo prosil, da mu vrne svobodo. Gospa Burns je bila seveda zelo neprijetno iznenadena. Takoj je poslala po policijo in čim je prišel detektiv, mu je natanko opisala preteklost svojega moža, ki sedaj zopet sedi v zaporu in čaka, da ga bodo odvedli nazaj v Atlanti.

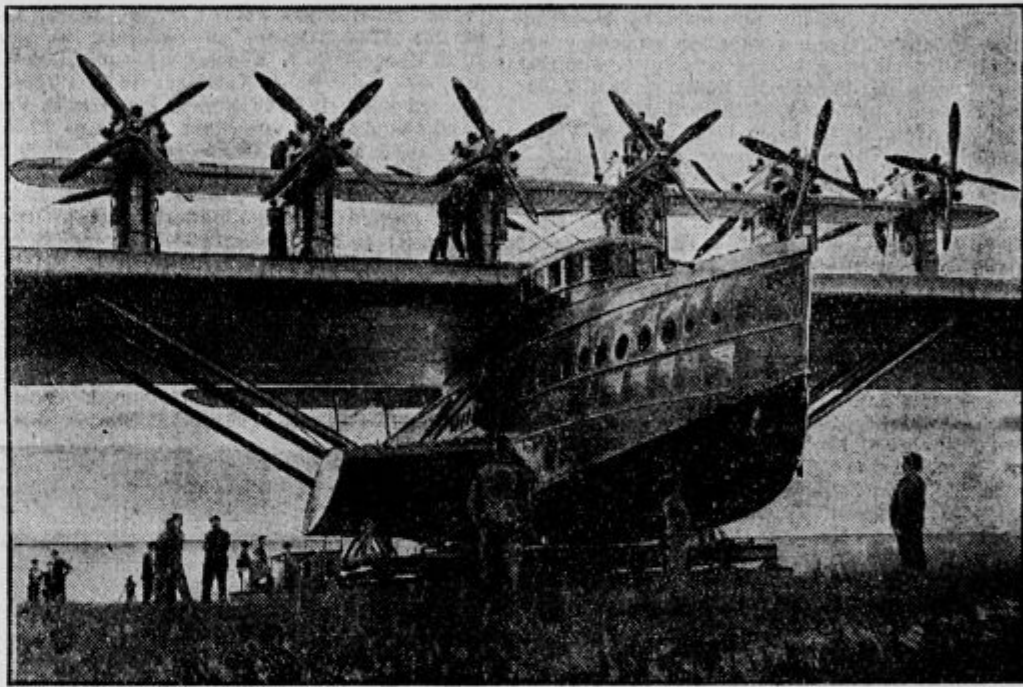
V 13 dneh iz Avstralije na Angleško sta priletela letalca kapetan Kingsford-Smith (desno) in Charles Ulm (levo). Na svojem letalu »Southern Cross« (križ juga) sta se 27. junija dvignila v Sidney-u in pristala 10. julija na londonskem letališču Croydon.

Iz zaničevanega umetnika postal baron

Belgijski kralj je pred kratkim podelil plemstvo nekaterim odličnim politikom, učenjakom in umetnikom. Med odlikovanci je tudi slikar James Ensor, ki je postal baron. Splošno se smatra, da je slikar to odlikovanje pošteno zaslužil. Bil pa je čas, ko Ensorjevih del v Belgiji niso prav nič upoštevali. Treba je bilo šele poročila, da je pariški »Salon« sprejel neko Ensorjevo delo, preden se je najemnik zdraviliške dvorane v Ostende odločil kupiti od umetnika dve sliki. Dobri mož je mislil, da je Ensor sedaj postal slavna osebnost in je upal na boljši obisk, če bo okrasil zdraviliško dvorano z dvema njegovima slikama. Ampak se je motil. Belgijski listi so prinesli o obeh slikah uničujočo kritiko, tako da se je najemnik bal, da bo njegova obrt šla rakom žvižgat, če bo sliki obdržal. Zato je obe sliki prodal nekemu učitelju za 500 frankov. Boljšo kupčijo je napravil neki bruseljski hotelir, pri katerem je Ensor navadno ostajal. Prodajal je Ensorjevo sliko nekemu častniku nemške okupacijske armade za 30.000 frankov in se še hvalil, da je storil dobro delo domovini, ko je tujcu obesil tak »šund« za toliko denarja.

Oporoka lorda Revelstoka

Predsednik komisije strokovnjakov lord Revelstoke, ki je umrl v Parizu nekaj dni prej, preden so se končale razprave, je zapustil premoženje v vrednosti dva in pol milijona funtov šterlingov (blizu 700 milijonov dinarjev). Večino svojega premoženja je lord zapustil v dobrodelne namene, medtem ko je svojim bratom in še nekaterim rojakom določil samo manjše vsote. Tudi svojemu šoferju in slugi je zapustil rento po 100.000 funtov. Svoje številne in dragocene umetnine je zapustil muzeju.

Do X. na prvem poletu. Orjaško letalo Do X. iz Dornierjeve tovarne je te dni v polno zadovoljstvo pilotov in tehnikov prestalo svoj prvi polet.

Ne slikaj vruga na steno

V vasi Degeberga na Švedskem sta živela stara zakonca, oba že čez 70 let, ki se pa kljub temu, da bi imela v kratkem proslaviti že zlato poroko, nista mogla privaditi, da bi živela v miru in slogi. Dve postarni hčerki sta neslogo še pospeševali. Nekega dne se je zopet nudila ugodna prilika za oba starca, da sta se zapletla v hud besedni boj, ki je postal vedno ostrejši in je končal šele, ko se je živahna stara žena spodtaknila ob preprogi in tako nesrečno padla, da sta jo morali hčerki prenesti v posteljo. Naslednji dan je šel mož kakor navadno po svojih opravkih na dvorišče in v hlevu, ne da bi vprašal, kako se počuti žena. Medtem sta si hčerki v soglasju z materjo izmislili neumesten načrt, da bi očeta prestrašili in ga tako kaznovali za njegovo trdo postopanje. Pokrili sta mater z belo rjuho, poklicali očeta in mu s solzami v očeh izjavili, da je mati radi včerajšnjega padca ravnokar umrla. Tiho se je mož obrnil in zapustil sobo, ne da bi se prepričal, če je žena res mrtva. Šel je na skedenj in se — obesil. Ko je mati zvedela, kaj je mož storil, jo je zadela kap.

Ljubitelji tigrovega mesa

V neki naselbini v nizozemski Guyani, kjer goje velikanske nasade, se je priklatil ponoči tiger v kurji hlev. Kurje meso mu je tako ugajalo, da se je naslednji večer zopet vrnil. Lastnik pa je bil na ponoven obisk pripravljen in je sprejel nepovabljenega gosta s svinčenko. Če je zver zadel, ni mogel ugotoviti, ker ni bilo videti nobenih krvavih sledi. Tretji večer je ravnatelj nasadov zbudilo žalostno tuljenje psa. Hitel je ven, pa je videl le še, kako je tiger vlekel njegovega psa v goščavo. Naslednji dan je ravnatelj postavil past. Istočasno so v goščavi priredili pogon, ki pa je imel samo ta uspeh, da so prepodili tigra, ki je pobegnil v goščo. Dva dni nato so našli truplo tigra, očitno zveri, ki je drugič obiskala kokoši in

Sirdar Al Ghulam Nali Khah, dosednji afganski poslanik v Parizu, ki je bil imenovan za poslanika v Moskvi, je prišel v resen konflikt s francosko policijo. Med njegovo priljago, ki jo je deklariral kot diplomatsko blago, so zaplenili 4 zaboje, v katerih je bilo za dva milijona dinarjev kokaina in heroína.

bila pri tem zadeta od kroglice. Nedolgo na to se je ujel tiger št. 2 v nastavljeni past. Bila sta tedaj dva tigra, ki sta ogrožala okolico. To zver so zaklali in meso razdelili med javanske delavce. Ti so vsi neumni na tigrovo meso. Nekateri delavci, ki pri razdelitvi mesa niso bili navzoči, so prišli kasneje in zahtevali svoje porcije. Bili so ogorčeni, ko so čuli, da ni nič več mesa, zakaj čutili so se prikrajšane kot delavci enega in istega podjetja. Dostojni ni bilo znano, da Javanci radi jedo tigrovo meso. Znano je bilo samo, da Javanci pripisujejo posebne lastnosti tigrovim brkam in krempljem, katere stolčejo v prah in nato zavžijejo, da bi postali — hrabri.

Smešnice

Pokorna so boleli zobje, zato je šel pozno zvečer k zobozdravniku. Pozvonil je, nakar se je prikazala na vratih zdravnikova žena.

»Veste kaj, bodite tako prijazni in pridite jutri zjutraj,« je dejala obvezanemu Pokornu.

»Mar gospoda doktorja ni doma?« je vprašal boječ.

»O pač, doma je,« je odvrnila mlada žena, »toda vi ste njegov prvi pacient in jaz bi rada, da pridete jutri, kar bo zanj presenečenje, ker je ravno njegov god.«

Dva gledališka igralca sta lovila ribe in se proti večeru podala v hotel, kjer sta namestila prenočiti. Naenkrat ugotovita, da nimata nobenega denarja. »Nič za to,« pravi eden izmed njiju, »saj tebe v hotelu poznajo.«

Drugi se je nasmehnil ter dejal: »Saj to je ravno, kar mi dela preglavice, ker me predbro poznajo.«

Lepa bolničarka: »Vsakokrat, ko temu bolniku štejem utripe, mu žila hitreje bije. Kaj naj napravim?«

Zdravnik: »Zavežite mu oči.«

Bivši francoski finančni minister Klotz, ki je bil te dni radi goljufije obojen na dve leti težke ječe.

Za duha in srce

† Hugo Hoffmannsthal

15. t. m. je umrl v Rodanu pri Dunaju, začet od kapi, pesnik Hugo Hoffmannsthal. Pokojni je bil rojen 1. februarja 1874 na Dunaju. Studiral je filozofijo, kmalu pa se je popolnoma posvetil pisateljevanju in zaslovel med prvaki avstrijske moderne.

Avstrijska pisateljska šola zavzema v nemškem slovstvu že dve stoletja čisto posebno mesto. Bistvena ji je širokost obzora, neka čudna mehka domačnost in blesteč stil. Avstrijska moderna, navezujoč na tradicije Adalberta Stifterja, je te posebnosti še celo visoko razvila. Hermann Bahr, mislec, pisatelj in kritik, Arthur Schnitzler, Hans Bartsch, Stephan Zweig, Paul Wertheimer, Franz Blei so ji priborili častno mesto v svetovnem slovstvu. Izvzemši Schnitzlerja, zveni v Avstriji tudi globoka katoliška nota. Med vsemi je bil kot pesnik najmočnejši Hoffmannsthal.

Najboljše njegove dela so: prekrasna elegija zamujenega življenja »Der Tod und der Tod«, »Der Tod des Tiziana«, »Die Frau im Fenster«, komedija »Christas Heimreise«, vrhunec njegovega stvarstva pa je grandiozna drama »Elektra«. Rihardu Strausu je napisal tekst k »Rosenkavalieru« in »Ariadne«, Reinhardt je za njegove Festschele prevedel »Oidip« in predelal srednjeveški misterij »Jedermann«.

Moč Hoffmannsthala je v njegovem jeziku, stilu in ritmu. Njegov jezik, ki nam v njem odkriva oblast pravičnega neznanega in edino resničnega za zastorom realnega življenja, ki ni pravo življenje, je magično lep.

Smrt Hoffmannsthala je bila tragična. Umrl je kmalu za tem, ko se mu je ustrelil sin, ki ni mogel dobiti službe, pa ni maral biti staršem, ki so bili v gmotni stiski, v nadlego. —X—

Čehov

Ni ga v ruski, pa v svetovni literaturi sploh kmalu tako ljubeznivega in očarujočega pisatelja kot je bil Čehov, ki je pred 25 leti na dan 15. julija umrl v nekem malem nemškem kopališču na jetiki. Čehov ni pripadal nobeni politični ali socialni grupaciji tedanje Rusije, njegovo svetloste je bil človek in samo človek. Zato je bil v političnem oziru bolj osamljen, kolikor se je takrat v Rusiji politika sploh mogla javljati. Svoje umetniško delo je osredotočil Čehov na slikanje ruske provincialno-mestne inteligence let 80/90, ko so iz njene srede že izginili heroji, ki so se borili s samodržstvom za najvišja prava človeštva, pa je nastopila apatija, brezvoljnost, lenoba, nesposobnost za sistematsko delo, zato pa pomelkajočanje sanjarjenje na

eni, materialistična gonja za materijalnimi dobrinami na drugi strani, Energija, vera v uredljivost človeških idealov in sistematično delo se je iz inteligence preselilo v delavski razred, v katerega snovanje se Čehov še ni vplel, pač pa ga slutil, kakor kaže par njegovih novel. Mojster pa je bil Čehov tudi v slikanju potlačene, v gmotni bedi in moralnem propadanju tonečega ruskega seljaštva in njegova daljša slika »Mužiki«, ki jo je pred leti prinesel v feljtonu tudi naš list, je pač nedosežna za vse čase. Čehov je opustil lažljivo poveljevanje kmetijskega življenja, kakor je bilo dotlej v navadi, in razgalil kruto resnico. V umetniško-formalnem oziru je Čehov podobno Maupassantu eden največjih tehnikov, pri katerem ni nobena beseda preveč, nobena premalo; naraven, enostaven in lahek, ki zna takoj pričarati potrebno razpoloženje. Skozi njegovo umetnost veje posebne vrste pesimizem in razočaranost, vendar vpliva po svojem blagodušnem humorju pomirjujoče, kar ga zelo odlikuje od jedko-satirične tradicije Gogolja, Saltykova in drugih. Tudi ni v Čehovu nobene demonske note in je poleg Turgenjeva morebiti najbolj zapadni pisatelj Rusije. —P—

»Zarja.« Glasilo slovenske ženske zveze v Ameriki. Chicago, Ill. — Katoliške Slovenke v Ameriki so začele izdajati svoje glasilo, ki ima razširjati in poglobljati žensko zavest in izobrazbo. Predsednica Slovenske ženske zveze v Ameriki je Marie Prislund. Reverend James Cherne (Černe) bere po pravici v novem glasilu levite Slovencev v materni zemlji, ker imajo tako malo umevanja za svoje rojake okraj Atlantskega oceana, odkoder pričakujejo samo dolarjev. »Zarja« ima tudi izvirno povest »Izza dni trpljenja« od Paule L. Del lista je angleški. »Zarja« topla priporočamo našemu ženskem svetu in prosvetnim društvom. Uredništvo: »Zarja« — 1845 West 22nd Street, Chicago, Ill. Letna naročnina 2 dolarja.

Sport

RAZNE SPORTNE VESTI

Šele po tretjem kolu za državno prvenstvo se je tabela spremenila in izgleda takole:

1. B. S. K. 4 točke 8:2 score.
2. Hajduk 2 točki 6:5 score.
3. Gradjanski 2 točki 3:3 score.
4. Hašk 2 točki 5:8 score.
5. Jugoslavija 2 točki 3:7 score.

J. N. S. sta prispela dva protesta, in sicer je prošli teden Hajduk protestiral proti verificiranju tekme z B. S. K., ki je nastopil z Markovičem, bivšim članom sarajevskega Hajduka. Ugovilo se je, da je Markovič igral v Sarajevu 26. aprila. Glavna krivda leži na B. H. P., ker je

Markoviču dovolil igrati za B. S. K. Upravni odbor bo najbrže vse tekme B. S. K., odigrane z Markovičem, razveljavil. Ako J. N. S. razveljavi vse tekme, kar bi bilo krivično, ker klub ne odgovarja za pogreške, se položaj zagrebških klubov, zlasti Gradjanskega, precej zboljša. — Drug protest je vložil Hašk radi nedeljske tekme s Hajdukom. Haškov protest je sestavljen v pravem sportnem duhu, ne zahteva razveljavljanje tekme, pač pa opozarja J. N. S. na razmere v Splitu. Igralci pripovedujejo o ostri igri Hajduka, pritožujejo se radi slabega sodnika Zwickerja, o katerem se je prvotno pisalo, da je dobro sodil. Vendar se je nekdo našel, ki ni zadovoljen z »nepristransko« avtoriteto iz inozemstva.

Poleg teh dveh protestov je J. N. S. imel še neko drugo važno zadevo. Gradjanski je J. N. S. stavil ultimatum, da ako se ne dovoli nastopiti bivšemu profesionalu M. Babiču, ne sodeluje več v tekmah za državno prvenstvo. Zmernejšim elementom se je posrečilo spor pravočasno rešiti, vendar je imel J. N. S., kakor poroča belgrajska »Politika«, zelo burno sejo. Kot izgleda, se bo letošnje državno prvenstvo več ali manj reševalo za zeleno mizo.

Prvak province v subotški podzvezi Soko iz St. Bečje je v prvenstveni tekmi premagal Sand s 2:1.

Sportni dogodki

Hudo je, če dosežeš starost 40 let. V Münchenu so sklenili, da nihče ne more biti v prvorazrednih tekmah nogometni sodnik, če jih ima 40 za seboj. Hočejo dati mlademu naraščajočemu do hitrejšega udeleževanja in hočejo izločiti nekatere starejše semestre, ki telesno niso več kos naporom prvorazrednih iger. — Prvorazredna prav gotovo ni bila igra Egipčanov v Bratislavi 0:0; nasprotno moštvo je bilo sestavljeno iz slabših igralcev, in vseeno ta rezultat! »Vse skupaj je bila žalost; temnopolteži nimajo pojma o nogometu, in tudi domačini so igrali pod kritiko.« Pod kritiko je po mnenju Ogrov tudi odgovor Angležev glede znanih incidentov v Budimpešti, ko je igral tam klub New Castle. Skoraj vse očitke Angleži zavračajo; glede »pijanega« igralca Gallacherja pa pravijo, da ni bil prav nič pijan; »pač imajo angleški igralci navado, da si izpirajo usta s konjakom, a pred igro in v odmoru ne uživajo nikdar nobene kapljice.« Sicer so pa Ogrji vse to insecirali — tako trdijo Angleži — da jim ni bilo treba plačati nekih stroškov. Tako je: Angleži je vse dovoljeno. — Španski prvak Espanol je igral v Stockholmu 5:1 in 2:3, Wacker proti Boeskyu 2:2, Hakoah v Lodzu 3:2, Švedski proti Estom 4:1, Wales je igral v Kanadi 16 iger (ne 14) in je 16-krat zmagal, Hungaria bo prvič zopet igrala šele 11. avgusta (v Košicah).

Če ti kaj ni všeč in če ti kdo očita, da nisi dober amater, izjavi, da si profesional. S tem si seveda povedal, da prej nisi bil amater. Nore-ljevo karto so suspendirali, ker glede amaterstva

ni bila istih nazorov kot ameriška plavalna zveza; in Marta, užaljena, je izjavila, da je profesionalka. Borg menda tudi ni posebno navdušen amater; sedaj je v Detroitu in je plaval 400 m 4:26.6. Tovarnar Wrigley ga je povabil, naj tekmuje v Maratonskem plavanju v jezeru Ontario.

Marta ni osamljena. Suspendiran je pa tudi Schmeling, in sicer od boksne komisije države New York; vzrok: se ne mara boriti s Phil Scottom, kakor se je bil v pogodbi zavezal. Neprijetno zanj bo, če bodo sledile boksni komisiji države New York tudi druge boksne komisije. — Znanega Cooka je premagal manj znani Byrne po tokah.

Če bi šteli točke v wimbledonskem turnirju takole: 1. mesto 5 točk, 2. mesto 3 točke, 3. mesto 1 in pol točke — bi dobili Angleži 21 in pol točk, Francozi 8 (samo oboja mušketirja v igri posameznikov, Cochet 5, Borotra 3), Jugoafrikanci poldruge točke. Anglejska prijava, ki si osvaja staro mesto v tenisu! Angleški igralci v Davisovem pokalu bodo šli v Ameriko goslovat. Večkrat smo že o Tildenu govorili, kako lepo zna pisati in slovo od tenisa jemati. V zadnji svoji knjigi piše: »Moje teniško življenje je zaključeno, kot patrijarh ameriškega teniškega sporta jemljem slovo od mednarodne igre. Čas je končno zmagal nad menoj in po četrstoletnem igranju odlagam raket. Z žalostjo bom mislil nazaj na mladega Tildena.« Pa je odločil raket vendarle zopet prijeti, in je šel v Wimbledon, z vročo željo, da si še enkrat pribori »naslov vseh naslovov«. Si ga ni. Seveda smo radovedni, kako bo sedaj slovo jemal. — Cochet se je po povratku v Pariz posebno pohvalno izrazil o igravih Allison Ryn in Austin.

Največjo pohvalo Francije — naslov viteza častne legije — so dobili aviatiki Assolant, Lotti in Lefèvre za svoj preokceanski polet v smeri od zahoda proti vzhodu.

Posebno pohvalo zasluži tudi bivši rokoborec Junod, star sedaj 70 let. Pri neki lahkoatletski tekmi v Švici so suvali tudi kroglo; nekdo je bil neroden in je sunil kroglo — Junodu v koleno. Kdo drug bi se bil zrušil; Junod pa, ki je bil prenesel gotovo že dosti hudih udarcev, je vstal in je šel domov, sam, brez pomoči. — Pred vojsko so metali Evropejec kroglo 12 do 13 m daleč, Amerikanci 14 do 15 m in še čez; sedaj smo pri 15 m, in se na primer Nemcem ni treba bati tudi najhujše ameriške konkurence več. Lingnau je prišel že večkrat čez 15 m, Uebler do 15.42 in 15.61, Schneider do 15.18, Hirschfeld do 16.11 in v treningu tudi že do 16.39. Torej kar štirje čez 15 m, eden od njih čez 16 m! — Pričakovani rekordi pri ameriških lahkoatletskih prvenstvenih tekmah v Denveru (Colorado) so izostali. Bil je hud vihar. Nekaj rezultatov bomo zapisali: 220 y Tolans 21.9, 120 in 220 y lese Anderson 14.9 in 24.1, tek 440 y Bowen 48.4, 880 y Edwards 1:55.7, krogla Brix 15.30, diskos Krenz 47.90, kladivo Wright 51.97, skok višino La Salette 1.92, na daljavo Gordon 7.42, ob palici Sturdy 4.20 m.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon števil 2328.

F. ČUDEN
Prešernova ulica 1
LJUBLJANA.

Poročni prstani

Službe iscejejo

Sedlarski in ličarski pomočnik

dobro izvežban v vseh delih, išče službo v mestu ali na deželi. Naslov pove uprava pod št. 7726.

Stanovanja

Na stanovanje
sprejem gospodično. Naslov v upravi pod 7729.

Lepo opremljeno sobo
z dvema posteljama, parketirano, z elektriko in posebnim vodom, oddam 1-2 osebam takoj ali pozneje v Rožni dolini X/8 (Podrožnik).

Solčna soba

lepa, s separatnim vodom in električno razsvetljavo, se odda s 1. avgustom. Naslov se poizve v upravi pod števil 7727.

Meblirana soba

solčna, s prostim vodom, se odda dvema osebam. Maribor, Smetanova ulica 44/I, desno.

Stanovanje

v mestu v stari hiši, za november — išče mirna stranka. Dam 1000 Din nagrade. — Ponudbe pod »1000« na upravo.

Službo dobe

Služkinja

pridna in poštena, srednje starosti, ki zna nekoliko kuhati, vajena kmečkih del in bi sama gospodinjila na prav malem posestvu, se takoj sprejme v župnišče. — Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 7735.

Kuharico
zmožno vseh hišnih del, sprejme takoj Adolf Hauptman, Sv. Petra cesta št. 39.

Samostojen navijalec
(vikler) se išče za elektromotorije. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 7724.

Kuharico

od 25 do 35 let, katere bi znala dobro kuhati, samostojna moč, sprejem takoj. A. Savnik, trgovina, Škofja Loka.

Več dobrih zidarjev
sprejme Franc Varšek, zidarski mojster, Tržič, Gorenjsko.

Brusač in žagar

ki je več tudi šivanja jermenov se takoj sprejme. Ponudbe z navedbo plače je poslati: Hartner, Murska Sobota.

Velika mlekarna

ki poseduje več sirarn, išče provizijske zastopnike za prodajo sira in masla. Ponudbe z referencami pod št. 7743.

Več dobrih zidarjev

za notranje delo sprejme K. Jezernik, stavbno podjetje, Celje.

Hotelski sluga

zmožen nemščine in kavicije, se sprejme v hotelu Štrukelj, Ljubljana.

Kuhinjsko deklo
išče Hotel Štrukelj, Ljubljana.

Prodamo

Chevrolet-avto

jako dobro ohranjen, se prodaja. Natančnejši podatki pod »2. M.« št. 7671 na upravo tega lista.

Gepelj

nov, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7695.

Puhasto perje

kg po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisti beli puh kg po 300 Din. L. Brozović, kemička čistilna perja, Zagreb, Ilica 82.

Dve pletilji

za nogavice sprejem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Plača pa dogovorjena. Ponudbe na B. Puhnik, Vojnik pri Celju.

»Sarolea«

svetovno znani motokliki. Generalno zastopstvo za Jugoslavijo Lampert in drug, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 1.

Kandelabre

litoželezne, pripravne za plinovo, karbidno, električno ali petrolejsko razsvetljavo, s steklenimi bločnicami itd., ugodno prodaja Hotel »Bellevue«, Ljubljana.

Trgovsko opravo

elegantno, z vsem potrebnim inventarjem, izločena stojala, ogledala, registrirano nacionalno blagajno, stekleno firmo, razne napise itd., itd., ugodno prodaja P. Šterk, Hotel Bellevue, Ljubljana.

Vina

20 hl belega, 6 hl rudečega, priznana najboljših žlahtnih vrst, se po ugodni ceni prodaja. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 7549.

Kočijo

lahko, novo ali povsem dobro ohranjeno, z dvema sedežema, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »I. O. S.« 7694.

Kupimo

hrastove blode. — J. Pogacnik, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

Registrirano blagajno

dobro ohranjeno, se kupi. Ponudbe pod »Blagajna« na upravo »Slovenca«.

Drogerija

AL. FLORJANČIČ
Ljubljana, Sv. Petra c. 19, kupuje vsako množino lepo sušeno

arnika cvetie

po najvišjih dnev. cenah.

STARO ŽELEZO

in

LITINO (GUSS)

kupuje

na drobno in debelo

FRANC STUPICA

Ljubljana, Gosposvetska 1

Drva

bukova, klara, suha, kupi A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta 21.

Izgubil se je

pes volčje pasme, ki sliši na ime Kastor. Na ovratniku ima znamko Vič št. 110. Oddati je na Viču št. 87.

ZAHVALA

Povodom težke bolezni in nenadomestljive izgube našega iskreno ljubljenežega soproga, očeta, starega očeta, brata in strica, gospoda

LUKE SENICA

trgovca in posetnika v Šmarju pri Sevnici

smo prejeli od sorodnikov, znancev in prijateljev nebroj dokazov požrtvovalnosti in iskrene sočutja, za kar izrekamo vsem najpristnejšo zahvalo!

Posebno se zahvaljujemo častiti duhovščini v Sevnici in na Radni za tolažbo in udeležbo pri pogrebu, zlasti še č. g. župniku in duh. svet. Doberšku, ki se je vključil bolezni udeležil konduktu, g. dr. Mušiču za zdravniško pomoč, požarni brambli in godbi v Sevnici, vsem darovalcem vencev in rož, vsem, ki so se udeležili pogreba, vsem, vsem kličemo: Bog plati!

Zaljujoči ostali.

Objave

Prostovoljna dražba.

V nedeljo 21. julija se bo razprodajalo na licu mesta v Polhovem gradu posestvo 13 oralov s pritlično, za gostilno zelo pripravo hišo in zidanimi gospodarskimi poslopji. — Pri hiši več oralov rodovitnih njiv v ravnini, poleg travnikov, 35 ha gozda, kateri je nekaj sekan, za ceno od 300.000 Din. Zamenja se event. za vilo v Mariboru. Ponudbe pod »Lepo posestvo« na upr. »Slovenca«, Maribor.

Dražba v Stožicah

pri Ljubljani. Na ponedeljek, dne 29. julija ob 11 dopoldne se bo na licu mesta v Stožicah št. 79 pri Ljubljani prodala na prostovoljni dražbi družinska hiša umrlega posetnika Ludvika Šmuka. Hiša obstoji iz dveh stanovanj po dve veliki sobi, predsobe, kuhinje, pritliklin ter ene sobe v kleti. Vodovod v hiši, 650 m² vrta. Izključna cena 86.860 Din. Dražbeni pogoji so razvidni pri okr. sodišču v Ljubljani, soba št. 37. — Okrajno sodišče Ljubljana, soba 37, dne 16. julija 1929.

Pouk

Šoferska šola

oblastveno konces. I. Gaberščik, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana. Bleiweisova c. 25. Praktični in teoretični pouk na podlagi najmodernejših pripomočkov. Tečaji permanentni.

Šoferska šola

prva oblast. koncesijon. Camernik, Ljubljana (Jugoslavija), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovnjaški teoretični pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih, s pričetkom vsakega prvega.

Razno

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. Zorman

Stari trg 32, Ljubljana.

Pljuča!

Pljučne bolezni ozdravi Dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenheilstalt) Sečovo, železniška postaja Rogaska Slatina.

Foto Holynski

Ljubljana, Dunajska c. 6. Solidno delo! Nizke cene!

ŽIMO

evlil in druge potrebšline kupujte vedno samo pri strokovnjaku

Rudolf Sever, tapetništvo Marijin trg 2

Kašo,

vedno svež oddaja na debelo veletrgovina

A. VOLK, LJUBLJANA

Rešljiva cesta 21.

Avtokaroserije

izdeluje solidno in po zmerni ceni Ferdo Laznik, stroj. kolarstvo, Radeče.

Na morje!

Zajtrk, obed in večerja, prvovrstna domača hrana za 28 Din dnevno v novi vili na morski obali v romantičnem zalivu Omisalj (otok Krk). Kopelji brezplačno tik vile, prenočišča pa v 1/4 ure oddaljenem mestu Omisalj, ki je obmorsko zbirališče Slovencev. N. Jedrinić, Omisalj (otok Krk), vila Marina.

Pohištvo

na obroke, novo, za spalno in jedilne sobe, kuhinjo itd., iz vsakovrstnega trdega lesa, nudimo na dolgoročne do triletno mesečne in tedenske majhne obroke vsakomur tudi delavcem. Poslajte natančen naslov na upravo pod št. 7740/29 in mi Vam pošljemo takoj našega zastopnika na dom

Češnje, groh in druge zelenjavo

vo z najboljšim uspehom ukuhate v WECK-ovih čajah za ukuhavanje. Tovarniška zaloga WECK za celo kraljevino pri tv. »Fructus«, Ljubljana, Krekov trg 10/I. — Maribor: Carl Lotz in Pinter & Lenard. Celje: Josip Jagodič. — Zahtevajte cenik.

1000 dinarjev

ako Vam bradavice, kurla očesa, trdo kožo, izrastke, ne odstranite zanesljivo v času 3 dni z Ria-balzom brez bolečin, brez nevarnosti, brez noza. Zdravniška priporočila: Dr. Cyrakus B. Wien, nise; Sem zadovoljen z Ria, pošljite mi še 24 lončkov, ker jih bom uporabljal pri svojih pacijentih. — Cena z zanesljivim pismom Dtn 8- — 3 lončkov Dtn 18- — 6 lončkov Dtn 38-.

DIESEL-MOTORNE-LOKOMOTIVE

za lahne proge. Posebno ceneni pogon. Popolnoma zanesljive in trpežne skozi dolgo vrsto let pri največjem obteženju počeni od 7.5 KS, Teža v pogonu 2.3 to. za tir 500 mm in več

ORENSTEIN I KOPPEL D. D.
ZAGREB, FRANKOPANSKA 2/II. - TELEFON BROJ 50-64

Advokat dr. Lavrič Janko

dosedaj kandidat pri g. dr. Česniku v Novem mestu, naznanja, da je otvoril svojo pisarno
v Kočevju
v novi Flackovi hiši
vštric sodišča proti hotelu Trstu.

Sodelovati želim v manjši lesni industriji

z žago, in bi donesl gotovino za razširjenje poslovanja. Prednost imajo podjetja, katera imajo osiguran les za več let, in imajo zvezo z železnico. Ponudbe na Publicitas d. d. Zagreb, Gunduličeva 11, pod »Za- 20.252«.

Štev. 20.817.

Razglas o licitaciji

Komisar oblastne samouprave ljubljanske oblasti razpisuje za prevzem mizarskih, krovskih, kleparskih in ključavničarskih del pri razširjenju sanatorija na Golniku,

prvo pismeno ofertno licitacijo na dan 29. julija 1929 ob 11

v prostorih gradbenega oddelka, Gosposka ulica 15/I. Tam so na razpolago med uradnimi urami ofertni pripomočki proti plačilu pravnih stroškov.

Podrobnosti razpisa so razvidne na razglasni deski gradbenega oddelka.

Ljubljana, dne 13. julija 1929.

Komisar oblastne samouprave ljubljanske oblasti:

Dr. M. Natlačen s. r.

Peči iz šamotne gline

dobavlja in postavlja najcenejše

Keramična zadruga, Ljubljana, Tesarska ulica 3.

Tovarnarji sodavice in likerjev kakor tudi brezalkohol. pijač nabavljajo svoje potrebe etra in esence pri

DESTILERIJA d. d.

Prva jugoslovanska tovarna esence za rum in likerje, eternege olja in etera

ZAGREB B. cesta 35 - Poštini predal 143

Ceniki in novodila brezplačno. - Zastopstvo za Slovenijo pri tvrdki Emerik Zelinka, Ljubljana 7

Dvokolesa

najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozil od priprostega do najfinejšega in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev naj-novejših modelov, deli in pneumatika. Ceniki franco. Prodaja na obroke. **„Tribuna“ F. B. L.**, tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

KHASANA

PUDER

Nesluten čar

skriva srčkana mala škatljica s »Khasana-pudrom, ki tako odlično diši in je splošno priljubljen, ker je nežen in nadvse fin. Teintu ohrani negovano svežino s praškasto fino bisernato plastjo tudi v prahu, vročini in mrazu. Občutljiva koža rabi zato večkrat na dan ljubki in diskretni »Khasana-puder«.

Zaloga za
SHS
Jugopharmacija d. d.
Zagreb, od-
delek ko-
zmetike

Dobiva se povsod.

DR. M. ALBERSHEIM
FRANKFURT A. M. LONDON

Nujno priporočilo staršem!

Mazova najnovejša in najboljša računalčka za naše malčke

Z uporabo Mazove, v vseh kulturnih deželah vpeljane računalčke, privadite sami z lahkoto in brez truda Vaše malčke do hitrega računanja. Mazova ročna računalčka je v veliko veselje otroku, ker jo isti smatra kot igračo in se zabavajo pri tem uči igraje tako težkega in mučnega računanja. — Cena komadu: proti predplačilu 35 Din, proti povzetju 40 Din. — Trgovci in šole popust.

Samoprodaja za vse balkanske države:

A. Nograšek & Co., d. z o. z., Ljubljana, Stara pot 1.

Zahvala

Vsem, ki so sočustvovali in nas tolažili ob priliki težkega udarca, ko nam je zločinska roka ugrabila očeta, soproga, brata in svaka

Ivana Rotarja

se tople, pristrčno zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo preč. duhovščini, društvom in korporacijam, pevcem za v srce segajoče žalostinke, darovalcem prekrasnih vencev in vsem, ki so od blizu in daleč prihiteli, da spremijo pokojnika na njegovi poslednji poti. Poslovilne besede, ki jih je ob odprtem grobu govoril pokojnikov prijatelj Lajovic Franc, pa nam bodo ostale v večnem spominu.

V Litiji, dne 15. julija 1929.

Žalujoči ostali.

Francis Jammes:

Rožni venec v solncu

Rožni venec sestoji iz treh delov in pri vsakih desetih zdravamarijah razmišljamo o eni skrivnosti. V vsakem rožnem vencu razmišljamo o petnajst skrivnostih:

V prvem rožnem vencu o petih veselih skrivnostih, ki so: ki si ga Devica od Sv. Duha spočela, ki si ga Devica v obiskovanju Elizabete nosila, ki si ga Devica rodila, ki si ga Devica v templju darovala, ki si ga Devica v templju našla.

V drugem rožnem vencu pet žalostnih skrivnosti, ki so: ki je za nas krvavi pot potil, ki je za nas bičan bil, ki je za nas s trnjem kronan bil, ki je za nas težki križ nesel, ki je za nas križan bil.

V tretjem rožnem vencu pet čestitljivih skrivnosti, ki so: ki je od mrtvih vstal, ki je v nebesa šel, ki je svetega Duha poslal, ki je tebe, Devica, v nebesa vzel, ki je tebe, Devica, v nebesih kronal.

Za to svojo pesniško povest sem vzel sestavo rožnega venca.

VESELI DEL.

Oznanen je.

»... Zdrava, Marija, milosti polna, Gospod je s teboj, blagoslovljena si med ženami in blagoslovljen je sad tvoje telesa, Jezus.

Sveta Marija, Mati božja, prosi za nas grešnike, zdaj in ob naši smrtni uri. Amen.

In mlado dekle je gledalo Mater božjo ter spet začela:

»... Zdrava, Marija...«

in spet je gledala kip ter znova začela:

»... Zdrava, Marija...«

kot studenec, ki se v njem zrcali nebo, in ki se ne utruji mrmrati:

»... Zdrava, Marija...«

In ker je bila pomlad, so se livade smehljale, zakaj cvetoče sadno drevje je smehljaj livad. In med dvema molitvama se je dvignil vzdih k luški Brezmadežni, ki je ohranila na svoji obleki še dve progi neba, preko katerega je bila prišla dol do nas, njen vihrajoči nebesnomodri pas.

»... Zdrava, Marija...«

Notranji dih, ki je izhajal od ustnic Dominike, ju je lahko premikal. Trepalnice, ki so bile tako dolge in goste, da bi jih človek smatral za njih senco, so padale na črno blesteče se oči, ki so bile nežne in ostre kot oči ptice. Imela je orlovski nos, okrogla lica, usta so ji blestela čistosti. Nad ušesi so se kodrali tako črni lasje, da jih je moglo pobarvati le provenzalsko sonce.

Telo je bilo skoraj prekrempo za njeno starost, osemnajst ali dvajset let, toda dražestno. Postava dekleta, ki je klečala, je imela lepo linijo, držala se je kot borilka, kot mlada sestra Judita.

Ko je bila Dominika končala svoj rožni venec, ga je zbrala v roko ter razmišljala naprej. Obrnila je na Jezusa Kristusa živo noč svojih oči, ki do tedaj niso bile zapustile Brezmadežne. Visel je na križu na oltarju jame, ki je dišala po vosku in koje zakajene skalne stene so bile posute z zvezdami. Za predmet svojega razmišljanja si je vzela besede sv. Janeza:

»In jaz bom, ko bom povzdignjen z zemlje, vse pritegnil k sebi...«

Ustavila se je pri teh besedah in postala je ganjena, kot se topi sveča pod ognjenim srcem, ki jo krona in jo pri tem použiva. Stvaritelj življenja ni nikdar prenehal privlačevati ljudi k sebi. Hodili so k njemu že dvatisoč let in vsakdo je ohranil neokrnjeno svojo Vero, Upanje in Usmiljenje. Ni bilo mogoče, da Obljuba ne bi pomagala žalostni materi, očetu, ki je izgubil svojo službo, soprogo, ki ga zasmujejo, otroku, ki žalostno in brezbrizno gleda slike, ki mu jih kaže zdravnik.

Sin človekov jih je privlačeval posebno tukaj, s posredovanjem One, ki je tolažnica žalostnih in blagor bolnih. Gospod ni bil stopil dol s svojega križa, kljub temu, da so ga krvniki na Kalvariji k temu pozivali, in tako je kakor magnet privlačeval ta svet in ga pozivljaj s svojo resnično prisotnostjo.

In Dominika je čutila, da jo kliče On, kot med čebelo, morje studenec, vihar cvetico. In vendar ni bila nikoli trpela, niti duševno, niti telesno, in videti je bilo, da nikakor ne bi mogla doumeti mučenja in ran križanja. Brezdanja Ljubezen pa je kljub temu z vrha krutega lesa klical tega otroka, ki je navadno spal v dragoceni postelji, ki jo je bil z daljnega otoka pripeljal seboj njen stari stric, kateri jo je imel zelo rad.

»Vse bom pritegnil k sebi...«

Videla je priti v jamo kardinala, kojega lasje se bili videti kot bi odsevali nekoliko luči gore Tabor. Pokleknil je in preko Matere se je obrnil na Sina.

Nato je prišel ubog vojak iz kolonij, bolan na jetrih, bolj rumen kot njegove epotele, brez zob in shujšan. Ni bil videti zloben, pač pa pošten in pogumen, čeprav bi človek mislil, da stoji tik pred smrtjo.

Tudi njega je bilo pritegnilo.